

Foto: Petr Vreštiak

Zázrak na Labi aneb labutě a jejich labuťátka

Představujeme poděbradské podnikatele – rozhovor s Miroslavem Paskovským

S nadsázkou by se dalo říct, že pokud si chcete na malém městě založit reklamku, musíte být mladý a jít do toho po hlavě. Ostatně tak to udělal současný spolujednatel úspěšné reklamní agentury Ritual, poděbradský rodák, a také basketák tělem i duší Miroslav Paskovský.

Text: Monika Langrová
Foto: archiv M. Paskovského

Po absolvování gymnázia jste nastoupil do marketingového oddělení společnosti Poděbradka. Co bylo dál?

Už na střední škole jsem tihnul k novinářství a jezdil dělat asistenta do sportovní redakce televize Nova. Takže když přišla nabídka od tamního vedoucího redaktora Václava Svobody, abych se přidal do redakčního týmu, skočil jsem po tom. Posléze mě bývalí kolegové z Novy zlanali do vůbec prvního sportovního kanálu u nás Sport 1. Tam jsem zažil asi nejlepší profesní období svého života, radostné, bezstarostné, začal jsem vydělávat peníze, jezdil na stáže do Anglie. Třikrát do týdne jsem komentoval basketbalovou Euroligu. Během roku jsem udělal asi sto živých přenosů jako komentátor.

Ale pak Sport 1 ze dne na den z finančních důvodů skončil. Jak dlouho jste se rozhodoval o tom, že se „postavíte na vlastní nohy“?

Moc dlouho ne. Myšlenka uzrála poměrně rychle, takže jsme v roce 2000 s kamarádem Ondrou Dubem založili eventovou agenturu, což znamená, že jsme pro firmy zajišťovali akce nejen po produkční stránce, ale i se vším všudy vydatný děšť. Ale musím přiznat, že jsme v podstatě měli neskutečně štěstí v tom, že jsme, jak se říká, několikrát byli ve správné chvíli na správném místě.

Nezlobte se na mě, ale založit si takovou agenturu v Poděbradech, tedy mimo Prahu, to je docela odvaha. Nebo snad ne?

Nezbylo nám nic jiného. Nechtěli jsme nikam jezdit, oba jsme z Poděbrad, Ondra v té době ještě dodělával vejsku. Užil jsem si s rodiči, kteří nevěřili na podnikání a říkali mi, že mě to neuživí. Ale bylo mi dvaadvacet a o tomhle jsem nepřemýšlel. Prostě jsme se rozhodli to zkusit. Nezajímala nás konkurence, chtěli jsme to dělat ze všech nejlip. Jak už jsem naznačil, měli jsme obrovskou kliku, že jsme se dostali k firmě IDC Praha, která je dovozcem cukrovinek slovenské značky Sedita. V té době se tam zrovna měnil marketingový ředitel a na naše nápady slyšel. Byl to náš první větší klient. Jezdili jsme po republice a seznamovali lidi například s tehdy oblíbenými bylinkovými bonbony Verbena nebo s Horalkami Sedita.

Měli jste štěstí i dál?

Měli. Další, kdo nám hodně pomohl v rozvoji, byl nymburský basket. Jakmile jsem skončil v televizi, hodili mi laso, zda bych nechtěl komentovat jejich zápasy. Dělal jsem to už dvaadvacátou sezónou. Dnes už jich tolik nekomentuji, jen evropské poháry, ale pořád si to držím a užívám. V době, kdy jsem se tam chopil mikrofonu, za mnou chodilo vedení klubu s tím, zda neznám někoho, kdo by jim udělal tohle a tamto. Vytvořili jsme jim marketingové zázemí. Najednou se hrála evropská liga v Pardubicích a bylo potřeba se o všechno postarat, vybavit halu, polepit palubovku, umístit reklamy a všechny tyto věci... To nám hodně pomohlo.

Potom přišli „firemní velicí“ jako Coca-Cola nebo SEAT...

Nabídli jsme jim opravdu dobrou produkci. Spousta velkých agentur existuje tak, že má jen velkou kancelář a nic ostatního, třeba skladové prostory si musí pronajmát. My jsme od začátku věděli, že potřebujeme mít všechno svoje. Opět přes kamarádka jsme se chytili velké mediální agentury, která měla vizi, že jí nestačí jen prodávat prostor v médiích, ale že by svým klientům nabídla i doprovodné služby, to znamená akce v terénu, při kterých budou zákazníci oslovováni přímo v rámci zábavné akce. Tam jsme se dostali ke Coca-Cole, Kooperativě. U společnosti Procter & Gamble to byly kampaně na produkty jako Ariel a podobně. No a v roce 2003

přišel náš „osudový klient“ – SEAT. Vyhráli jsme výběrové řízení a spolupracujeme s nimi dodnes. Postupně se k němu přidaly další tři automobily.

Vášim prvním zázemím byla místnost v „Pentagonu“ u nádraží. Kdy jste se přestěhovali do současných krásných prostor v Palackého ulici?

Bylo to v roce 2004 a bylo to dobré rozhodnutí. Nové zázemí nám nabídlo nové možnosti. Začali jsme se orientovat také na komunikační strategii, televizi, tisk. Nejsilnější se dnes cítíme v aktivaci, to znamená, když uvádíme nový produkt na trh, jednoduše řečeno uděláme pro klienta všechno – nejen ony již zmíněné akce pro spotřebitele, ale současně připravíme kompletní podklady pro komunikaci a média. Například cokoli uvidíte spojeného se jménem SEAT, od tužky po televizní reklamu, je připraveno u nás. Loni jsme

oslavili dvacetileté trvání agentury, ze dvou zaměstnanců je nás v současnosti třicet, nově má firma management. Zatímco obecně platí, že za dobrou práci jezdí Poděbradáci do hlavního města, my vozíme Pražáky do Poděbrad. Jde o zajímavé lidi, s kterými se nám dobře pracuje. A co se týká prostor, tak z těch jsou všichni, co k nám zavítají, unešení. Málomocná agentura sídlí v zrekonstruované barokní sýpce v areálu kostela, máme tam obrovské sklady, dvůr, super zázemí, které k naší práci dokonale sedí.

Před deseti lety jste změnili i název agentury. Proč Ritual?

Každá reklamka by měla mít nějaký profil, „svůj obličej“. Dospěli jsme k tomu, že rituál je každodenní rutinou každého z nás, ať už je to první ranní káva, nebo odpolední procházka. Naším posláním je měnit rituály zákazníků našich klientů.

Pokračování rozhovoru na str. 3

BONUS ŠESTÉHO ČÍSLA

Historie Labe a života na jeho březích od dr. Hrabětové

Editorial

Milé čtenářky, milí čtenáři,

v minulém čísle jsme psali o hnízdící labuti a labuťáčkovi, jenž ji bedlivě hlídal, dnes Vám na titulní straně (a také na straně 5) přinášíme fotografii Petra Vreštiaka, na níž jsou zmínění starostliví rodiče se čtyřmi vyvedenými „plyšovými“ mláďaty. Těm postupně šedobílé prachové peří vymizí a zbělá. Je moc prima, že to můžeme při procházkách podél Labe pozorovat. Jedna zajímavost. Přestože labuť patří k nejtěžším létajícím ptákům (7–12 kg), umí letět rychlostí 60 kilometrů za hodinu a dokážou vylétnout až do výšky 9 kilometrů. O jejich věčnosti ví každý. Partneři se stávají kolem třetího roku života a jsou spolu i padesát let. Pokud jeden z nich zemře, druhý žije sám a není výjimkou, že za krátký čas uhynie žalem. V redakci si přejeme, aby se nejen „poděbradským“, ale i dalším labutím vše špatné vyhnulo. A jak tvrdí odborníci, není dobré je přikrmovat starým pečivem, které jim může způsobit zdravotní a vývojové problémy. Nabídnout jim lze hrách, kukuřici, slupky od mrkve, petržele, celeru či pokrájené listy kedlubnu, květáku, brokolice nebo hlávkového salátu.

Akdyž jsme u toho Labe, tak červnové vydání jsme tak trochu poslali „k vodě“. Tedy ne, že bychom se ho chtěli zbavit, to opravdu ne! Myslíme tím témata věnovaná právě vodě: rozhovor s místními rybáři (27. červen je Světový den rybařství), článek historičky Jany Hrabětové o Labi a životě na jeho březích v dávných i nedávných časech nebo Borise Cacary o poděbradských potocích. S vodním živlem souvisí i hlavní zpráva z města o neutěšeném stavu lávky přes Labe i hydroelektrárnu. Nebudeme prozrazovat, co je obsahem výjimečného článku Ladislava Langra s názvem Celý život nesbalíš do jednoho kufru. Naznačíme jen, že je spjat s událostmi, jež se staly určitě části poděbradských obyvatel v červnu 1942. Po dlouhé době uveřejňujeme přehled kulturních akcí a jsme za to moc rádi. Stejně jako za skutečnost, že se rozjíždějí sportovní aktivity dětí a dospělých, o čemž svědčí naše anketa mezi kluby a oddíly. Závěrem náš tip. Zajděte se podívat, jak se proměňují prostory před lázeňským Hotelem Zámeček. Podíl na tom má – jak jsme psali vloni v říjnu – také trojnásobný mistr světa, desetibojař Tomáš Dvořák, v současnosti spolujednatel zahradnické firmy, která úpravy provádí. Pokud byste si chtěli článek připomenout, archiv starších vydání najdete na www.novinypropodebrady.cz.

Redakce Novin pro Poděbrady

VYKOUPIME VAŠE AUTO PŘÍMO V PODĚBRADECH!

- + za nejvýhodnějších podmínek na trhu
- + seriózní a férové jednání
- + peníze posíláme ihned na účet
- + bez skrytých poplatků, obvyklých u běžných autobazarů
- + při koupi jiného vozu u nás získáte bonus
- + zastavte se u nás pro nezávaznou cenovou nabídku

www.louda.cz

LOUDA AUTO+

Inzerce

The xxl!

Reklamní manufaktura

VELKOPLOŠNÝ TISK | OFSETOVÝ TISK | POLEP VOZŮ | POLEP VÝLOH
SVĚTELNÉ REKLAMY | 3D NÁPISY | BILLBOARDY | RAZÍTKA | BANNERY
GRAFIKA | KATALOGY | VIZITKY | LETÁKY | REKLAMNÍ PŘEDMĚTY
ROLL-UP | POP-UP STĚNY | POLEPY INTERIÉRŮ | LOGOTYPY

www.xxl.cz

Choťánky 191a | 290 01 Poděbrady - Balkán
+420 325 616 167 | recepce@xxl.cz

Značková prodejna Ryor Poděbrady

Na prodejně najdete kompletní sortiment kosmetiky Ryor včetně produktů pro profesionální kosmetické salony. Vybrané z nich vám rády představíme. Poradíme, jak správně pečovat o pleť a doporučíme vhodné produkty.

- Maska s kyselinou hyaluronovou, 368 Kč
- Lifting maska s ASC III, 368 Kč
- Kolagenový gel na vrásky, 996 Kč

♥ Kdy máme otevřeno?

Po-Pá 8:30-17:30
So 9:00-13:00

♥ Kde nás najdete?

Značková prodejna
Ryor Poděbrady
Komenského 40
(kousek od kolonády)

 Sledujte nás
na Ryor Poděbrady

Sleva 15 % na produkty Ryor

Možné uplatnit v prodejně Ryor Poděbrady.

Platí od 3. 6. do 3. 7. 2021

Platí pouze pro maloobchodní zákazníky.

Pokračování rozhovoru s podnikatelem Miroslavem Paskovským

Obrátme list. Co volný čas? Pořád jste coby bývalý závodní hráč aktivně u basketbalu?

Ano, sport je důležitou součástí mého života. Stále si chodíme se starou gardou zahrát. Naposledy, asi před deseti lety jsem trénoval

druholigový tým mužů, které jsem si vychoval od přípravky. No a teď, protože mám dvě malé děti, tak jsem se k trénování přípravky vrátil. To je něco! Zažité věci musím dětem vysvětlovat tak, aby to pochopili. Přestože mám vyšší trenérskou třídu, budu si muset dodělat nějaký kurz, jak na malé basketbalisty. (smích) Třináct let hraji golf, ten mě opravdu baví, navíc se při něm velmi dobře

probírají pracovní záležitosti. Co se v současnosti učím, je „vypínat“, aby mě pracovní nasazení a stres tolik nepohlcovaly. V pátek práci odložím a víkend věnuji rodině.

Máte v Poděbradech oblíbené místo?

Ano, je jich hned několik. Jsou spojené s basketbalem, který se v Poděbradech hrál na zámecké zahrádě, v parku, na Ostende, což

jsou všechno krásná místa. Mám rád park a myslím si, že nějaké mírné sportování by mu neškodilo. Těší mě, že na kolonádě držíme každoroční turnaje v basketbalu tří hráčů na tři. A golfové hřiště, to je opravdu krásný kus Poděbrad. Takových sportovních zázemí v republice moc není.

Z MĚSTA

Havarijní stav lávky přes Labe

Devatenáctým rokem slouží kruhová lávka přes Labe, která umožňuje pohodlný a klidný přesun (navíc s hezkým výhledem na řeku) pro pěší a cyklisty z jednoho břehu na druhý. Nyní ale hrozí, že se cesta uzavře – v havarijním stavu je totiž jezová lávka a větší opravu vyžaduje i zmíněná konstrukce z tohoto století.

Text: Lukáš Hladký
Foto: Monika Langrová

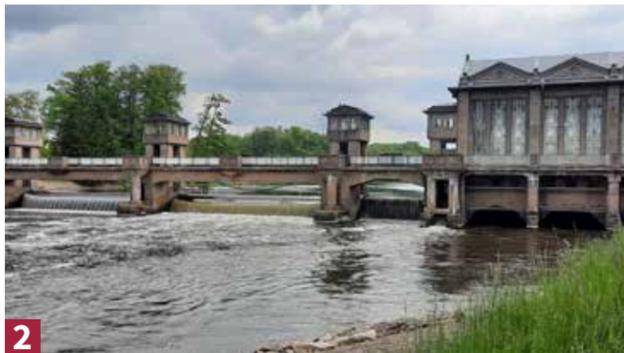

Lávka přes hydroelektárnu

Ještě komplikovanější je situace u lávky přes hydroelektárnu (foto 2). Povodí Labe s její opravou počítá už delší dobu, poprvé se o ní začalo hovořit v roce 2015, kdy byl její stav odborně posouzen. Výsledky potvrdily zejména špatný stav hydroizolace, od kterého se odvíjí většina negativních skutečností na lávce, jejich podpěrách a doplňujícím zařízení. Průzkum potvrdil nutnost brzké rekonstrukce jezové lávky, navrhována byla celková náhrada mostní konstrukce.

V dalších letech se k opravě nepřikročilo a lávka tak chátrala i nadále. Až bylo zadáno vypracování dalšího průzkumu, který se tentokrát zaměřil na spodní stavbu lávky. Výsledky byly zveřejněny v září roku 2019. Ukázalo se, že tato část lávky je v havarijním stavu a že ve velmi špatném stavu je také nosná konstrukce. Následovalo vypra-

cování detailního diagnostického průzkumu železobetonové konstrukce, který tyto závěry potvrdil. Nicméně místo urychlené opravy došlo pouze k zamezení vstupu veřejnosti na balkóny na lávce umístěním oplocení a po lávce již nesmí jezdit vozidla o hmotnosti nad 3,5 tuny. Další mostní prohlídka je naplánovaná na podzim. Pokud se ukáže, že oproti poslednímu období došlo k dalšímu zhoršení stavu, může dojít k preventivnímu uzavření lávky pro veřejnost.

Zpět by se na ni lidé dostali až po její opravě, uzavřena by ale mohla být i v řádu let. Důvodem nejsou pouze vysoké náklady na opravu, odhadované na 150 milionů korun. Komplikací je hlavně prohlášení elektrárny včetně jezů a lávky v roce 2017 národní kulturní památkou ČR. Každý stavební zásah tak budou bedlivě sledovat památkáři, což ve výsledku znamená vyšší nároky na finance i technické provedení rekonstrukce. Právě památkáři urychlenou opravu momentálně blokují, nedaří se totiž nalézt kompromisní provedení rekonstrukce.

Problém také u ostrova

Od května mnohé překvapivě zamčené dveře u vstupu na ostrov (foto 3). Ten je oblíbeným cílem mnoha procházek a v minulosti se zde konala řada kulturních i soukromých akcí. V poslední dubnový den ale skončila nájemní smlouva uzavřená mezi majite-

Inzerce

FIREMNÍ PRODEJNA

PŘÍMO Z VÝROBY

VELKÝ VÝBĚR

- lázeňské oplátky, trojhránky
- vlastních 46 výrobků
- 200 dalších od výrobců z ČR
- krajské speciality !!!
(Miletínské Modlitbičky, Hořické trubičky, atd.)
- DIA výrobky, se Stévií i bezlepkově
- líkér Poděbrady
(42 bylin, 35%, 2 velikosti)

„Oplátky od Zlatky“ ... vedle léčebny Dr. Filipa

MALOOBCHOD - VELKOOBCHOD

Lávka přes Labe

Od roku 2002 stojí v Poděbradech 122 metrů dlouhá lávka (foto 1), díky které je možné dostat se bezbariérově přes Labe z města k Jezerům či na stezku na levém břehu řeky. V současnosti je však ve špatném stavu a potřebuje generální opravu. Firma PONTEX v letech 2019 a 2020 vypracovala za zhruba 411 tisíc korun statickou analýzu lávky a projektovou dokumentaci pro její opravu. V listopadu loňského roku měli poděbradští radní projednat vyhlášení veřejné zakázky malého rozsahu na statickou opravu lávky, materiál ale odložili a od té doby znovu projednán nebyl.

lem, kterým je Povodí Labe, a městem. I zde je problémem nalezení kompromisu, dosud město platilo ročně 60 tisíc korun, nově to mělo být 260 tisíc korun ročně. Společnost se odvolává na interní předpisy podniku, město takto razantní zvýšení ceny odmítlo, jelikož se nejedná o natolik významný prostor, kde by se případně v budoucnu konalo více kulturních akcí. Jednání nadále pokračují, místo je prozatím uzavřeno. Situace využila místní soukromá společnost, která podle mluvčí Povodí Labe Hany Benešové o provozování ostrova projevila zájem. „Společnost by ráda na tomto místě vybuodovala celou řadu sportovně-rekreačních aktivit pro veřejnost. Zatím nejsou projednány detaily, ale

v současné době vše nasvědčuje tomu, že dojde k opětovnému zpřístupnění oblíbené lokality pro veřejnost,“ konstatovala Hana Benešová pro Nymburský deník. Po dobu uzavření ostrova mají probíhat úpravy pozemku.

KRÁTCE

Text: Monika Langrová

Mínus jeden přechod

Začátkem června přišlo Jiřího náměstí o jeden přechod pro chodce u drogerie Teta, jak již dříve rozhodlo vedení města. Nová úprava křižovatky představuje zvednutí obrubníků na obou stranách chodníku, aby tak vznikla bariéra mezi chodníkem a vozovkou. Následně

dojde k předláždění části dlažby v bezprostřední blízkosti přechodu a osazení šesti litinových sloupků, které spojené řetězem zabrání nečekanému vstupu chodců do vozovky. Na Jiřího náměstí tak nově zůstanou čtyři aktivní přechody. Nové opatření by mělo přispět k větší bezpečnosti a plynulosti provozu.

Nová kanalizace v Kluku

Nový vodovod a splašková kanalizace v ulici Vrbová v Kluku

by měly podle předpokladu vzniknout během dvou měsíců letošních prázdnin. Rada města schválila vyhlášení výběrového řízení na stavbu 156 metrů vodovodu a kanalizace v délce 105 metrů. Předpokládaná hodnota této veřejné zakázky malého rozsahu je 1 448 441 Kč, ale odhadovaná částka se může po předložení nabídek ještě dočkat změny oběma směry. Bohužel, předmětem zakázky není řešení povrchu dotčené ulice. Proto stavbou narušený terén bude po uložení potrubí zatím uveden do původního prašného stavu.

Náhrada pro poděbradské kynology

Město Poděbrady uzavřelo dohodu o novém náhradním místě kynologického cvičiště s pobočným spolkem Českého kynologického svazu z Choťánek, který desítky let provozoval cvičiště u psiho útulku. Předmětem dohody o spolupráci je pozemek na parcele 446/15 v katastru Velkého Zboží s místním názvem V Hruškách s budoucí užívanou plochou 7 150 metrů čtverečních. Parcela je v katastru nemovitostí vedená jako trvalý travní porost a kynologický spolek ji dostává formou výpůjčky k bezplatnému užívání na dobu neurčitou s dvanácti-

měsíční výpovědní lhůtou. Město se zavázalo k zajištění likvidace a odvozu biologického a komunálního odpadu z předmětného pozemku a k dodání materiálu na oplocení. Kynologové vlastní práci odstraní náletové dřeviny a provedou úpravu terénu pro mobilní buňku a sociální zařízení. Rovněž vlastními prostředky přispějí na zbudování zdroje užitkové vody, přípojky elektřiny a oplocení. Nezbytnou podmínkou úprav je budoucí změna územního plánu. Foto: (mol)

Central Park – nový hotel ve městě

V Hakenově ulici, nedaleko hotelů Libenský a Bellevue a přímo vedle penzionu Homér, bude 2. srpna 2021 otevřen hotel Central Park. Jedná se o designový hotel, který nabídne vlastní wellness centrum se saunou, restauraci podávající snídaně formou bufetu a servírované obědy a večere. Na pokojích

bude k dispozici vysokorychlostní internet nebo klimatizace, uvnitř budovy potom výťah či konferenční místnost. Hotel nabídne 25 pokojů, téměř polovina z nich bude mít plně vybavený kuchyňský kout. Pokoje budou rozděleny do kategorií Superior, Deluxe, Apartmá a King & Queen apartmá. Výhodou bude i parkování přímo před hotelem. Majitelem hotelu je společnost COMFI. Vizualizace: www.spa.cz

Sportovní kluby zvou do svých řad

Orientační běh a sportovní střelba jsou velmi atraktivní disciplíny a obě je možné v našem městě provozovat. Ve sportovním klubu Běhej Poděbrady se uskutečňují běžecké tréninky v úterý a v neděli a tréninky orientačního běhu pro děti a dospělé ve čtvrtek (více informací na www.behejpodebrazy.cz), přičemž

nedělní tréninky jsou otevřené široké veřejnosti, sraz je vždy v 17 hodin v Kubových sadech. „Rádi jsme se připojili k výzvě oddílů Karlovarského a Plzeňského kraje, jejímž cílem bylo podpořit další fungování pražské tiskárny Žaket, kde vznikají mapy pro tréninky a závody v orientačním běhu. Od loňského jara žijí velmi těžké období a doufáme, že náš malý dar, který jsme vybrali na dubnových akcích, jí pomůže se znovu postavit na nohy,“ uvedl k sympatické mimosportovní aktivitě klubu jeho člen Martin Král.

Na střelnici Sportovně střeleckého klubu Bohemia Poděbrady v Zátíší už se střílí o sto šest... „V klubu se několikrát týdně konají tréninky. Obnovili jsme činnost kroužku a připravujeme se na závody. Na léto jsme ve spolupráci s SSK DDM Kolín a SSK Brandýs nad Labem naplánovali čtyři soutěže: 12. června Polabský pohár v disciplíně 60 ran vleže, 19.–20. června soutěž Velká cena medvědů, 7.–8. srpna závod Potkali se u Kolína a 28.–29. srpna již tradiční soutěž Velká cena Poděbrad. Poslední tři závody se konají v disciplínách 60 ran vleže a 3x20 ran. Na střelnici rádi vítáme návštěvníky a zájemce o sportovní střelbu,“ řekla Daniela Kožurková z SSK Bohemia Poděbrady.

NEJLEVNĚJŠÍ POVINNÉ RUČENÍ V PODĚBRADECH

WWW.PORADCEPROFINANCE.CZ
TEL.: 724 784 606

POLICIE

Text: por. Bc. Petra Potočná,
Krajské ředitelství policie
Středočeského kraje
Foto: archiv Policie ČR

Vandal poničil výstavu

Ve středu 9. 5. 2021 poděbradští policisté přijali oznámení o poškození stojanů s výstavními panely k 550. výročí úmrtí krále Jiřího z Poděbrad, které byly umístěny na kolonádě v horní části lázeňského parku. Ke zmíněnému činu mělo dojít v noci z úterý na středu, kdy neznámý pachatel v blíže nezjištěné době jeden z celkem šesti stojanů zlomil (viz foto). Z tohoto důvodu byla výstava předčasně ukončena. Policisté případ prověřují po linii

přestupkového jednání, nicméně v průběhu šetření není vyloučeno, že dojde k překvalifikování na trestný čin. Zároveň se obrací na veřejnost s žádostí o pomoc a uvítají jakékoliv informace k tomuto případu, které lze sdělit na bezplatné lince Policie ČR 158 nebo na tel. 724 323 475.

Pro řidiče letěl vrtulník

K dopravní nehodě s vážným zraněním došlo dne 12. 5. 2021 krátce po 14. hodině u obce Kouty poblíž Poděbrad. Sedmatřicetiletý řidič vozidla Ford Focus po projetí levotočivé zatáčky nezvládl řízení, sjel mimo komunikaci, jeho vozidlo narazilo do vzrostlého stromu a poté se obrátilo na střechu. Zaklíněného muže vyprostili profesionální hasiči a s těžkým zraněním ho převzali do péče zdravotníci. Při převozu do nemocnice došlo k náhlému zhoršení zdravotního stavu, a proto si posádka lékařů vyžádala vrtulník. Ten přistál na druhém konci Poděbrad a zraněného muže převzal u obce Přední Lhota. Ve vozidle s řidičem

cestovala čtyřřadavcovitá žena, která taktéž utrpěla těžká zranění a byla převezena do nemocnice. Příčina dopravní nehody je předmětem dalšího šetření dopravních policistů.

RADY LÉKAŘE

Nechte se očkovat proti SARS-CoV-2, nehrajte ruskou ruletu

Text: MUDr. Roman Kostinek

Již rok a půl jsme denně seznamováni s desítkami nových informací o tom malém nepříteli – viru SARS-CoV-2, který obrátil naše životy, a vlastně celý svět, naruby. Víme o něm již mnohé. Jak se přenáší, na které naše orgány útočí, naučili jsme se proti němu chránit, umíme léčit komplikace, které mnohé pacienty přiměly ke konzultaci s lékaři, návštěvě nemocnice, a mnozí z nás museli být hospitalizováni. Ti, kdo se z nemocnice vrátili ke svým blízkým v relativně dobrém stavu, mají velmi často přetrvávající obtíže fyzického i psychického rázu.

Nerozumím těm, kteří váhají přijmout nabídku doporučeného preventivního očkování proti těžkému průběhu covidové infekce. Brání se snad povinnému očkování proti tetanu, na který se dá také zemřít? Vadí jim povinnost podrobit se posilujícím dávkám přeočkování po 10–15 letech, které je provází od narození až do pozdního seniorského věku?

Kdo jste covid prodělali, nechte se naočkovat alespoň jednou dávkou jakékoliv vakcíny proti SARS-CoV-2 dostupné v očkovacích centrech či u vašich praktických lékařů, nejlépe v období od konce 3. až 6. měsíce po vašem pozitivním PCR testu. Kdo jste covid neprodělali, nečekejte, neváhejte, přihlaste se k očkování. Ne pro výhody při cestování či návštěvách restaurací a kulturních akcí, ale jako vyjádření solidarity s ostatními, pro ochranu zdraví vašich blízkých, vašeho okolí. Jsem přesvědčený o tom, že se brzy budou očkovat děti ve věku 12–16 let a poté i prvňáčci. Bylo by moc škoda, kdyby jim nešli jejich rodiče příkladem.

ŠKOLY

Podpora života hmyzu a vody v krajině na SZeS a SOŠ Poděbrady

Třída 2. A je zapojena do projektu Active Citizens s názvem Podpora života hmyzu a vody v krajině. Hlavním cílem tohoto projektu je ukázat lidem, že každý si na své zahradě nebo u svého domu může vybudovat oázu, která bude využívat dešťovou vodu, vysázet keře, stromy, květinové a medonosné zahrady, kde se vytvoří ideální podmínky pro život lezoucího a létajícího hmyzu. Zdroj vody samozřejmě přiláká i ptactvo.

Text: Kateřina Povová, 2. A
Foto: archiv třídy 2. A

Je škoda plýtvat dešťovou vodou, která volně odtéká do kanalizace. Je zapotřebí vodu ze střech a zpevněných ploch odvádět do záchytných jezírek, odkud bude následně využívána na zavlažování zahrady. Není nutné mít všude jen nakrátko zastřižený trávník, ve kterém není téměř žádný život. Měli bychom hmyz podpořit tím, že do zahrady umístíme rozmanité keře, stromy a jiné dřeviny, že vytvoříme květinové záhony s kombinací medonosných plodin, které jsou hlavní potravou pro včely a jiné opylovače. V rohu zahrady je možné umístit hmyzí

domek, kde hmyz dobře přezimuje (na snímku žáci 2. A při jeho přípravě).

Tento projekt naše třída prakticky realizuje na školní ekologické zahradě, kde se návštěvníci na vlastní oči mohou přesvědčit, že každý z nás může udělat dobrou službu přírodě. Veřejnost se může zapojit do soutěže o ceny na Instagramu, která bude zveřejněna 7. 6. 2021. Na slavnostní otevření zveme všechny do zahrady zemědělské školy v Poděbradech v pátek 25. 6. 2021 od 9.00 do 12.30 hodin. Další informace naleznete zde:

Facebook školy

Instagram školy

Otakara Vondrovice Poděbrady. Záštitu nad celou akcí převzal starosta města Poděbrady pan Jaroslav Červinka.

Těší se na vás členové Rotary Klubu Poděbrady Spa

Foto: Rotary klub Poděbrady Spa

Najděte kamínek. V pátek 4. 6. 2021 umístíme těchto 12 kamínků se znakem Rotary v okolí poděbradské lázeňské kolonády. Nálezce, ať dítě, nebo „dospělák“, čeká malá odměna. Instrukce najdete na kamínku.

Z REDAKČNÍ POŠTY

Děkujeme všem, kteří dodržují zákony, vyhlášky a řady ať psané, či nepsané, kteří v parku vodí pejska na vodítku a uklízí po něm, kteří odhazují papíry, plechovky, PET lahve a jiné smetí do košů, kteří nehrají na travnatých plochách kopanou, neběhají přes záhony,

Konečně jsem se dočkala...

Při rekonstrukci parku v roce 2002–2004 byly u kryté kolonády vysázeny stromy, z nichž některé uschly, a vznikly tak nežádoucí mezery. Poukazovala jsem na to řadu let, ale až zřejmě díky chodec-

nekoupou se ve vodních kašnách parku části A, nejezdí přes park a po parku na kole, nepletou si park s hřištěm či pláží. Děkujeme zejména maminkám, které si ohlížejí své děti. V parku dokonce existuje Řád parku, pečlivě si jej prostudujte! A pokud vás někdo upozorní, že ho nedodržíte, nebudte dotčení a nereagujte slovy typu: „Já vím... Co je vám do toho, starejte se o sebe!... A to je vaše?... No a co?“

kým závodím byly odstraněny ty, co tam zbyly a vysázeny stromy nové. Přeji jim, aby vydržely a neuschly a nemusely se znovu měnit za jiné.

Zdeňka Formánková
Foto: autorka textu

Pokud chcete dát domov 6letému retrívu Scottymu, nyní v náhradní rodině v Poděbradech, ozvěte se na tel. 723 550 281. Děkujeme.

VZPOMÍNKA

Dne 21. 6. to bude 15 let, kdy nás opustil pan **Josef Pohořálek** z Poděbrad.

Stále vzpomíná manželka a děti s rodinami

INFORMAČNÍ SERVIS

Je víkend a rozbolel vás zub?

Víme, kam na pohotovost

Zubní pohotovost pro Poděbrady, ordinace doba 8–11 hod.
5.–6. MUDr. Tomanová Iva | Nymburk, Boleslavská 1854, tel. 972 255 369
12.–13. 6. MUDr. Dušková Jana | Lysá n/L, ZŠ Komenského 1534, tel. 325 553 738
19.–20. 6. MUDr. Vaněk Milan | Poděbrady, Čsl. armády 861/13, tel. 325 614 570
26.–27. 6. MUDr. Kupková Eva | Městec Králové, nám. Republiky 57, tel. 777 199 212

Poradna pro seniory a pečující z Poděbradska

Pečujete v domácím prostředí o svého blízkého? Nevíte si s něčím rady, řešíte nějaký problém, nebo je toho na vás zkrátka moc? Víme, že stav nouze i nutná karanténní opatření ztěžují už tak náročnou péči. Organizace Dementia pomáhá již v pětadvaceti středočeských městech, nově i na Nymbursku a Poděbradsku. Díky aplikaci www.dementia.cz/chat/ se můžete se sociálním pracovníkem poradit přímo z domova. Konzultace poskytujeme také osobně v rodinách nebo v nové poradně, která je pro vás otevřena v přízemí Obecního domu v Nymburce. Při osobním setkání dodržujeme veškerá bezpečnostní pravidla. Služby poskytujeme i terénní, telefonickou nebo e-mailovou formou dle časových možností rodiny, zdarma a v souladu s protiepidemickými pravidly.

Kontaktní údaje: Mgr. Eva Malovcová, DiS., tel. 775 403 350,
e-mail: poradna.nymburk@dementia.cz

DEMENTIA

Nabídka

Nabízíme doučování, podrobnosti na tel. 602 541 378.

Provedu různé řemeslnické práce dle dohody, údržbu zahrad – sekání zeleně, průřez, řezání dřeva pilou, úklid atd., čištění koberců a různých podlah i čalounění profesionálním hloubkovým strojem, čištění koberců a různých podlah, čalouněných křesel a sedaček, postelí hloubkovou dezinfekcí proti covid-19, tel. 704 070 820, 606 229 141.

Řádková inzerce

MONTÁŽ TĚSNĚNÍ do dřevěných oken a dveří, videoukázka:
www.MontazTesneni.cz, tel. 734 240 608. Držíme teplo doma!

NOVINY PRO PODĚBRADY Tiráž

měsíčník • vychází první čtvrtky v měsíci

Vydává: Mgr. Monika Langrová • Korespondenční adresa:
Dvořákova 794, 290 01 Poděbrady • IČO: 09337067
• Registrace: MK ČR E 23991
• Telefon: 723 550 281 • E-mail: redakce@novinypropodebrady.cz
• www.novinypropodebrady.cz
• Redakce a stálí spolupracovníci: Mgr. Monika Langrová (vedoucí redakce), Lukáš Hladký, PhDr. Jana Hrabětová, Milan Čejka, MUDr. Roman Kostinek, Ing. Boris Cacara
• Grafická úprava: Tomáš Čivrný
• Inzerce: viz výše uvedené kontakty
• Náklad: 1 400 výtisků
• Tisk: Tiskárna BOFTISK, s. r. o.

Příští číslo vyjde ve čtvrtek 1. 7. 2021

TERMÍNY VYDÁNÍ NOVIN PRO PODĚBRADY
V ROCE 2021
č. 8 – 5. 8.
č. 9 – 2. 9.

UZÁVĚRKA DODÁNÍ PŘÍSPĚVKŮ A PODKLADŮ
PRO INZERCÍ JE VŽDY K 15. PŘEDCHOZÍHO MĚSÍCE
CENÍK INZERCE | PŘEDCHÁZEJÍCÍ ČÍSLA K PŘEČTENÍ
VE FORMÁTU PDF | INFORMACE O MOŽNOSTI
PŘEDPLATIT SI 12 ČÍSEL NOVIN PRO PODĚBRADY
najdete na www.novinypropodebrady.cz.

ORGANIZACE

Mezinárodní den Rotary zaznívá z Poděbrad

U příležitosti chystaného Mezinárodního dne Rotary vás srdečně zveme v neděli 6. 6. 2021 v 15 hodin k venkovnímu pódiu lázeňské kolonády, kde bychom vám také

rádi představili náš nový Rotary klub Poděbrady Spa. Pozvali jsme mezi nás několik „obyčejných“ (nejen) Poděbradáků s velkým srdcem. Možná je budete znát, ale třeba nevíte, že bez nároku na odměnu pomáhají druhým nebo rozdávají radost a krásu kolem sebe. Chvilke povídání nám zpřijemní hudební vystoupení žáků a absolventů ZUŠ

ORGANIZACE

Rozhovor s poděbradskými rybáři

Historie poděbradského rybářského spolku se začala psát před 103 lety, ještě za Rakousko-Uherska v únoru 1918. Nyní má Místní organizace Českého rybářského svazu na tisícovku členů. Z tohoto počtu je asi polovina Poděbradáků, ostatní pocházejí z okolního regionu. O pestrém životě zájmového sdružení hovoří předseda organizace David Šandor a její jednatel Petr Šlechta (vpravo na společném snímku).

Text: Milan Čejka
Foto: Milan Čejka a archiv MO ČRS Poděbrady

Přiblížíte nám ve zkratce dnešní místní rybářskou organizaci?

P. Š.: V současné době disponujeme dvěma revíry. První zahrnuje zhruba třináctikilometrový úsek řeky Labe, od Kovanic k Osečku. Do druhého revíru patří poděbradská Jezera, dále se staráme o jezera ve Vrbové Lhotě a o labská ramena, takže míst a možností k rybolovu je zde celkem dost. Věkové složení organizace v podstatě kopíruje celou naši společnost, od dětí, které skvěle vede Petr Linhart, až po seniory.

Kdy vlastně začíná rybářská sezóna?

P. Š.: Rybářská sezóna začíná hned s novým rokem, jenom musím upřesnit, že celé období je termínově rozděleno pro lovení různých druhů ryb. Takže postupujeme během roku od jednoho data k dalšímu. Napří-

klad kapr se může lovit celý rok bez omezení, ale třeba dravce lze chytat jen v povolených termínech s ohledem na to, zda se jedná o pstruhový či mimopstruhový revír. Tady u nás prvně jmenované vody nemáme, takže se zde loví ryby vyskytující se právě ve vodách mimopstruhových. K možnosti jejich celoročního lovu jsme přistoupili za souhlasu naprosté většiny členské základny.

Jak se vás dotkla covidová situace?

P. Š.: Zasáhla nás opravdu velice, potýkáme se s celou řadou problémů, od loňského roku se neuskutečnila řádná členská schůze naší organizace. Všechny záležitosti a problémy musí nějakým způsobem řešit výbor bez vyjádření členské základny. Jenom připomenu, že při kompletní uzávěře pohybu se ani nemohlo lovit v některých revírech, ale jen v místních lokalitách.

Nedávno vás navíc potkala smutná událost...

P. Š. + D. Š.: Ano, chtěli bychom vzpomenout na jednu hodně smutnou záležitost. V minulých dnech náhle zemřel náš dlouholetý člen (od roku 1969) Josef Ondra, který byl takovou dobrou

duší celého spolku. Patřil mezi členy rybářské stráže, byl místopředsedou MO a hlavním organizátorem závodu Pohár krále Jiřího. Čest jeho památce! První největší závod, který se u nás bude konat, ponese jeho jméno. A chceme to zachovávat i pro léta budoucí, věříme, že tak vznikne nová tradice.

V Poděbradech se koná hned několik závodů, že?

D. Š.: Soutěže zde mají dlouhou tradici, opět v souvislosti s Pepou Ondrou, který coby hlavní organizátor měl například na starosti Mistrovství republiky v plavané na Labi. Závod měl vysokou úroveň a získal svoji prestiž, přijížděli na něj rybáři ze všech koutů Čech i ze Slovenska. Došlo k obnovení soutěže O poděbradského kapra, která se však loni nekonala kvůli covidové pandemii, a letos se zřejmě také neuskuteční. V minulém roce proběhl desátý ročník Kaprmaratonu na Jezeře I, což je stohodinový závod v jednom kuse, obvykle se ho účastní dvacet soutěžních týmů. Uvidíme, co se letos podaří zorganizovat.

Pokud vím, tak do vašich činností nepatří jenom rybaření, ale i snaha udržet okolí jezer a Labe

v pořádku. Co to obnáší?

D. Š.: Z našich stanov vyplývá povinnost pro každého člena staršího šestnáct let odpracovat deset brigádnických hodin za rok. Teď nás opět omezila pandemie, ale naposledy se důkladně uklízel nepořádek kolem Labe a Jezer, přičemž se nasbíralo asi 450 kilogramů odpadků. Vedle toho podle potřeby odstraňujeme v revíru spadlé stromy, větve a podobně.

Zmínili jste Labe, a tak se musím zeptat na jeho současnou čistotu. Může se tady hovořit o postupném zlepšování?

D. Š.: Pozorujeme, že voda je daleko čistší od doby, kdy z Labe zmizela mohutná lodní doprava. Dalším důkazem jejího zlepšujícího se stavu je fakt, že se v řece po mnoha letech objevili malí raci. V neposlední řadě mnohé obce vybudovaly čističky odpadních vod, což se samozřejmě kladně promítá do kvality toku. Ve spolupráci s firmou Povodí Labe se také snažíme udržovat v pořádku břehy a podobně.

Stále platí, že kapr hraje v úlovkových listcích jasný prim?

D. Š.: Samozřejmě, ten je pořád velice žádanou rybou a tady u nás naprosto převažující. Jakmile začne sezóna lovu dravců, mohli bychom mluvit o štikách, candátech nebo sumcích.

Můžete se pochlubit nějakými kapitálními úlovky z poslední doby?

D. Š.: Vloni na podzim byl na Jezeře I vytažen kapr, který se váhou blížil třiceti kilogramům. Občas se zde podaří ulovit kapry

s váhou kolem dvaceti nebo i pětadvaceti kilogramy. A kapři s váhou kolem té dvacítky se objevují i na Labi, což je potěšující. Jenom podotknu, že vedle chytání ryb máme také zarybňovací povinnosti (např. v pátek 14. 5. 2021 bylo do revíru vysazeno 160 kg štiky obecné, pozn. red.).

Jak to vypadá s budoucností poděbradských rybářů?

D. Š.: Určitě by pro nás bylo potěšující, kdyby naše řady víc rozšiřovali mladí zájemci, protože v tom vidíme dobrou budoucnost a další perspektivu organizace.

Není žádným tajemstvím, že dnešní mladá generace se daleko víc věnuje různým počítačovým aktivitám. Rádi mezi sebou uvítáme mládež, děti, chlapce a dívky. Samozřejmě, že jim poskytneme zázemí a budeme všem předávat své znalosti a zkušenosti. Rybářské kroužky obvykle začínají s novým školním rokem, takže přijďte rozšířit naše řady.

Na snímcích trofejí úlovky z Jezera I – kapr o délce 109 cm a váze 27 kg a z Jezera II – štika o délce 132 cm a váze 17,40 kg

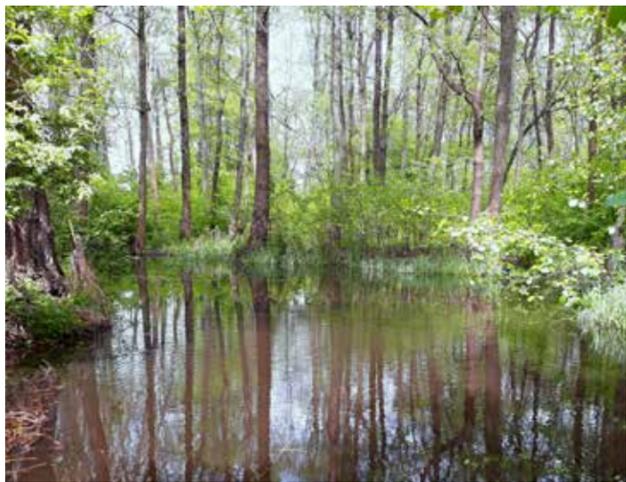
PŘÍRODA

5 poděbradských potoků

K velkému vodnímu toku se v našem městě přidávají i ty menší.

Text a foto: Ing. Boris Cacara

Byli jste se někdy podívat na pramen Labe? A byli jste se někdy podívat na pramen Jamborovky? Na první otázku většina čtenářů asi odpoví kladně. Kdo by neznal kamennou skruž na Labské louce v Krkonoších, turistický magnet, kam putují každý rok desetitisíce turistů. Místo, kde se mezi 26 erby měst, kterými Labe protéká, skví také erb Poděbrad. S tou druhou otázkou to je horší. Proč by měl někoho zajímat nějaký potok? Porovnání významu toků je přece tak výrazně odlišné. Na jedné straně patnáctá nejdelší řeka Evropy ústící do jednoho z nejvýznamnějších světových přístavů. Na straně druhé nepatrný vodní tok, který byl z větší části deformován a sveden do kanalizačních trubek. Je to proto, že Jamborovka je jediný vodní tok, který pramení přímo v Poděbradech. Jak ukazují historické mapy, pramen je v Bažantnici, tok se dále stáčil přes Kostelní předměstí a vléval se do Skupice naproti Primátorskému ostrovu. S rozvojem města v minulém století byl potok postupně redukován, až zbyla jen žižkovská část. Léta nerušeně protékal zahrádkářskou kolonií jako cenný biotop

Jamborovka vytváří na okraji Bažantnice rozlehlou tůň.

v městském prostředí a jako takový byl osidlován mnoha živočichy. Možná jste chytali v dětských letech v Jamborovce čolky a mloky. Tito malí obojživelníci jsou četní právě v podobných vodních tocích a bez nich z české krajiny nenávratně mizí. Největší ránu dostala Jamborovka před deseti lety v souvislosti s rozparcelováním zahrádkářské kolonie na stavební pozemky. Fragmentaci vodního toku a změněným přírodním podmínkám v nové městské zástavbě se již původní živočišné nebyli schopni přizpůsobit. Ještě v roce 2012 zde byl zaznamenán výskyt skokana skífehotaového, kriticky ohroženého druhu v ČR, a dalších ohrožených obojživelníků, třeba ropuchy obecné či rosničky zelené. Podrobnější informace naleznete například v článku RNDr. Martina Šandery z Polabského muzea. Poslední pozorování

a odchyt v nejširším úseku Jamborovky poblíž železniční tratě však jen potvrdil ubývání původních živočichů. Vratně se ještě k prameni Jamborovky, najdeme ho zhruba v polovičce lesa Bažantnice.

Prameniště Jamborovky zdobí v květnu rozsáhlé porosty pitulníku žlutého.

Nevede k němu žádná cesta, ale ze severní strany se k němu snadno dostanete. Mokřady a příhodné půdní podmínky lesa umožňují vznik nenápadného prameniště v podobě zvlhčeného příkopu, který nabírá více a více vody, až na okraji lesa vytvoří širokou tůň. Strouha je ovšem v zanedbaném stavu, stejně jako zbytek lesa, s popadanými větvemi a kmeny z ořežu stromů, s černými skládkami atd. V roce 2013 vznikl pro celý příměstský les Bažantnice projekt, který chce dané území zpřístupnit pro rekreační účely, Bažantnici revitalizuje, obohacuje o informační zařízení a odpočívadla. Navíc počítá s vodními prvky Jamborovky. Projekt však stále čeká na svou realizaci. Druhý výrazný potok Skupice má svoje prameniště v lužním lese nedaleko cesty na dvanáctou jamku golfového hřiště. Odtud je ho možné sledovat ve

formě širší strouhy, která ústí do Děkanské tůně, pokračuje přes louky a udržované trávníky až na Čábelnu, kde jsou jeho vody dostatečně dotované přítokem z Labe. Skupice si udržuje své místo na mapách, úsek v lužním lese je ale v současné době silně zarostlý. Ve skutečnosti jsou to jen izolované tůňky a mokřady, kudy již voda neproudí. Oživení se nabízí v rámci projektu, který do Skupice chce přivést srážkové vody od obce Choťanky. V rámci tohoto projektu se počítá i s odbahněním Děkanské tůně, s obnovou přírodních ramen toku. To vše samozřejmě bude ku prospěchu drobných vodních živočichů, kteří ke svému

životu potřebují prosluněná místa a proudící vodu. I zde však projekt naráží na financování. Dalšími vodními toky jsou dvě nenápadné bezjmenné vodoteče při cestě na Jezero. První strouha je silně zarostlá, ta druhá ještě odvádí vodu z Jezera do Labe. Obě strouhy jsou původními potoky, které pramenily v přilehlých lužních lesích a lužních mokřadech. Těžba štěrkopísku a rozšiřující se plochy pískovny je pohltily. Prameniště původních potoků dnes již stěží najdeme, ale ty zbylé strouhy si zaslouží úpravu a péči. Posledním, tedy pátým potokem je Sokolečská strouha, ale o té zase někdy příště.

Pro zábavu – zkuste uhodnout

... kolik per má na těle labuť.
... který zájmový spolek ve městě je nejpočetnější.

Foto: Petr Vreštiak

Správné odpovědi najdete na straně 8.

KULTURA**KoutyFest 2021 bude!**

Pokud se situace bude lepší jak dosud, nic nebrání tomu, aby se v sobotu 24. 7. 2021 uskutečnil další ročník festivalu KoutyFest. Ten je ostatně programově připraven a přináší zvučná jména. Nejen o tom jsme si povídali s jedním z organizátorů festivalu Tomášem Krombholzem (na snímku vlevo).

Text: Monika Langrová
Foto: archiv festivalu KoutyFest

Z facebookových stránek festivalu bylo i v minulých „kritických“ měsících zřejmé, že věříte v to, že se festival letos uskuteční. V čem tkví váš zápal pro věc?

My si špatné konce raději nepřipouštíme, to už máme z loňska za sebou. Krom toho je třeba dodat, že pořádání hudebního festivalu je během a dlouhou trať, čili luxus počkat, až jak to s rozvolněním dopadne, zkrátka nemáme. I proto

nám nezbyvá než věřit. To však neznamená, že se v rámci našich skromných možností nesnažíme možná rizika eliminovat. Termín celé akce byl původně plánovaný na 29. května, ale hned po novém roce jsme včas zatáhli za záchranou brzdu a celý festival přesunuli na bezpečnější datum 24. července. A zatím se zdá, že to byl dobrý tah.

V programu KoutyFestu 2021 je například David Koller nebo Buty. Jak se vám je podařilo získat? Nemáte k tomu nějakou perličku?

S chutí bych vaše čtenáře potěšil nějakou „veselou historkou

z natáčení“, ale žádná není. Chcete-li domluvit vystoupení jakéhokoliv interpreta, prostě se spojte s jeho manažerem. Pochopitelně samotný kontakt ještě není zárukou konečné dohody. Je třeba sladit jeho finanční a technické požadavky s možnostmi, které můžete nabídnout. A co je nejdůležitější, musíte se trefit do správného termínu. Opravdovou perličkou je tedy snad jen fakt, že se Davida Kollera a Buty podařilo získat pro účinkování na našem festivalu, který v roce 2018 začal jako přehlídka amatérských kapel a myslím, že tím letos postupuje do vyšší ligy.

Kdo další na festivalu vystoupí?

Předně bych rád uvedl, že se již tradičně snažíme sestavit program tak, aby byl žánrově pestrý a každý návštěvník si přišel na své. Při výběru interpretů také klademe velký důraz na to, aby žádný z nich nebyl tak zvaně do počtu a každý jednotlivý koncert byl skutečným hudebním zážitkem. Uvádím to především proto, že i když čtenářům některá jména v našem hudebním programu možná nic neřeknou, rozhodně se nemusí strachovat přijít si k nám rozšířit hudební obzory. Ale abych odpověděl, dále vystoupí:

VOJTAAANO, SCHODIŠTĚ, ZPUTNIK, ADRIAN T. BELL, GLAD FOR TODAY, MANIAC, AIKO a MY PROJECT.

Tipnete si s vývojem pandemické situace, jak bude situace 24. 7. vypadat, kolik diváků se před pódiem bude moct sejít? Prodej vstupenek již probíhá, že?

Pravidelné losování čísel Sportky mi týden dokazuje, že v tipování nejsem příliš dobrý, proto raději tipovat nebudu. Pod dojmem současného vývoje se

však odvažuji doufat v to, že v červenci budou povoleny venkovní akce pro minimálně tisíc osob, že bude pěkný slunečný den a že se lidé po dlouhém kulturním půstu budou chtít bavit a rádi přijdou. Vstupenky jsou již v tuto chvíli k mání v síti Ticketportal a začátkem června si je bude možné zakoupit i na dalších předprodejních místech v Poděbradech. O těchto místech budeme v předstihu informovat na našich webových stránkách www.koutyfest.cz, kde lze nalézt i mnoho dalších informací k festivalu.

Představíte nám na závěr organizační tým KoutyFestu?

Jádro organizačního týmu tvoří trojice přátel v čele s Martinem Pelichovským (na fotografii uprostřed), který v roce 2017 s nápadem na uspořádání festivalu přišel. Jeho pomyslnou pravou a levou paží jsou Michal Hanousek (technické zajištění) a moje maličkost (Booking a PR). O tom, kdo je levá a kdo pravá, se vedou spory. (smích)

Návštěvníky galerie chci především pobavit, říká výtvarník Pasta Oner

V poděbradské Galerii Ludvíka Kuby je po dlouhé covidové přestávce otevřena velice zajímavá výstava s názvem HalfTime. Ta představuje jedinečný výběr z dosavadní tvorby Pasty Onera (*1979, vlastním jménem Zdeněk Řanda), doplněný o nová, dosud nepublikovaná díla z jeho současného tvůrčího období. Více se dozvíte v rozhovoru se samotným autorem – jedním z nejvýraznějších představitelů současné české výtvarné scény.

Text a foto: Milan Čejka

Jak se vlastně stalo, že vystavujete v Poděbradech?

Přišla nabídka od vedení galerie a došlo k dohodě. Shodou okolností jsem tady byl před časem na takovém soukromém výletě. Galerii jsem viděl pouze zvenčí, ale hned se mi moc zalíbila, zejména ten prostor plný světla a umístění uprostřed parku, asi to byl osud.

Svoji tvorbou se vymykáte dominantním výtvarným proudům. Kde především hledáte inspiraci?

Inspirace přichází snad odevšad, mohli bychom hovořit o nějakém totálním mixu od současnosti do historie, třeba až tři sta let zpátky. Nemám nějaké překážky, případně vymezené hranice, důležitá je zajímavá myšlenka, kterou lze rozvíjet. Nápady se vlastně rodí v každodenním životě.

Vaše výtvarná díla jsou nabitá mnoha znaky, symboly nebo jinými informacemi. Zejména symbolika může mít několik vrstev, kterým každý nemusí hned rozumět...

Podle mého názoru by výtvarné práce měly nabízet divákům různé možnosti interpretace. Opravdu nerad dělám nějaké vysvětlující popisky k jednotlivým dílům, protože už dopředu se vlastně vylučuje nějaká imaginace, u návštěvníků by se přece měly vyvolávat v mysli představy či různé „obrazy“, fantazii se přece meze nekladou.

Je zřejmé, že překračujete žánrové kategorie, možná trochu provokujete?

Na jednu stranu snad ano, ale zase, vůbec není mým cílem nějaká provokace, protože mi to přijde hodně laciné. Přesto se může stát, že některé moje práce mohou být takhle vnímány, vše už je na názoru diváků, rozhodně to není moje přání. Možná to bude znít překvapivě, ale já mám opravdu rád hezké a příjemné věci. Zkrátka nechci zbytečně zatěžovat mozkové závity svých inteligentních diváků.

Tady na výstavě většina vašich obrazů opravdu působí příjemně, pozitivně, hříjí světlem, barvami a náladou...

Jak říkám, to je můj hlavní záměr a důležitý cíl. Jestliže moje práce takhle působí, mohu být spokojený. Ve výtvarném světě se pohybuje celá řada umělců, kteří přinášejí různé otázky. Chtějí svojí tvorbou společnost motivovat k nějakému zamyšlení. Ani já se jim nebráním, ale nejsou na prvním místě. Možná se mi něco takového povede, možná až nechtíc, ale především

chci pobavit, vždyť ten náš svět je dost složitý a komplikovaný.

Váš výtvarný záber je dost široký. Vedle maleb se objevují různé velkoplošné formáty, graffiti, plastiky. Jak se vyjadřujete nejraději?

Naprostou klíčovou výtvarným médiem je pro mě plátno, tedy malba na plátně. Občas se přesunuji do jiných výtvarných žánrů či oborů, ale v podstatě jde stále a především o malbu. Nakonec se vždycky rád vracím k plátnu.

Dlouhodobě spolupracujete a aktivně podporujete dobročinné aukce a podobně zaměřené projekty...

Ano, v podstatě dobročinnost beru tak, že když mohu, tak musím. Takže nejmenší, co mohu udělat, je věnovat nějaké dílo do aukce nebo charitě. Přitom obdivuji lidi, kteří si obraz či plastiku koupí, tím pádem výtvarnou hodnotu promění ve finanční příspěvek, který pak pomůže. A jedná se o poměrně slušné částky. Mám radost, že tímto způsobem mohu být dobročinnosti nabližku.

Pasta Oner: HalfTime GALK | Galerie Ludvíka Kuby Poděbrady

Výstava potrvá do 30. 6. 2021
Otevřeno: Út-Ne 10-12 | 13-18 h

Vstup zdarma

Více na www.galerieludvikakuby.cz

Literární výročí: Jan Zábřana

K osobnostem kulturního světa, které jsou pohřbeny na poděbradském hřbitově, patří prozaik, básník, překladatel a esejista Jan Zábřana.

Text a foto: Milan Čejka

Musím se přiznat, že mě zaujal už v mládí, zejména svými detektivkami Vražda v zastoupení, Vražda pro štěstí a Vražda se zárukou. Až později jsem se dozvěděl, že byly napsány ve spolupráci s Josefem Škvoreckým. Pro zajímavost lze krátce připomenout, že 4. června uplyne devadesát let od autorova narození. Spisovatel přišel na svět v Herálci u Humpolce. Vzhledem k politickému pronásledování rodiny nemohl navštěvovat filozofickou fakultu. Studoval tedy krátce na bohoslovcké fakultě UK v Praze. Perzekuce pokračovaly, rodiče byli uvězněni a Jan Zábřana pracoval v padesátých letech jako pomocný dělník ve smíchovské Tatrovce a dalších podnicích. V polovině padesátých let se vydal na profesionální překladatelskou dráhu. Zaměřil se zejména na ruskou, anglickou i americkou prózu a poezii. V podstatě tak

pro české čtenáře objevil pozoruhodné autory a jejich hodnotná díla. Patří k nim například Osip Mandelštam, Isaak Babel, Alexandr Solženicyn nebo Boris Pasternak. Nutno dodat, že se u něho také začaly projevat záchvaty deprese. V šedesátých letech vydal Jan Zábřana svoji první básnickou sbírku Utkvělé černé ikony. Psal také povídky a publikoval v literárních časopisech. Během normalizace nemohl uveřejňovat svoji tvorbu, takže pouze překládal. Jan Zábřana zemřel 3. září 1984 a místo jeho posledního spočinutí je v hrobě rodiny Píchovců na místním

hřbitově. Vysvětlení lze nalézt v publikaci Ladislava Langra 150 poděbradských příběhů. „Zábřanovi prarodiče Píchovi se na důchod přestěhovali ve třicátých letech do vilky na rohu dnešní Boučkovy a Hellichovy ulice. Rok po příchodu do Poděbrad dědeček zemřel. Malý Jenda jezdil do Poděbrad s rodiči už jen za babičkou, naposledy to bylo v roce 1938. Příklad rok už přijeli jenom na pohřeb, potom rodiče dům prodali. V dospělosti přicházel spisovatel už se svojí rodinou ke hrobu a také tady pohřbil své rodiče,“ uvádí zmíněný autor.

Tipy na čtení z městské knihovny

Michaela Zindelová – Dagmar Pecková: Šaty, boty, noty

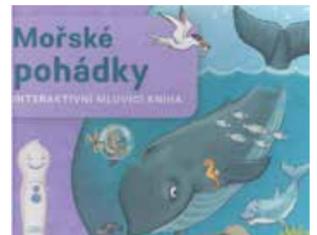
Dagmar Pecková by si dost možná zasloužila označení chameleon. Jaká tedy vlastně je? Má své vize, které chce uskutečnit. Nevzdává se. Srší nápady. Bývá pokaždé jiná: jednou něžná se zavřenými očima a pohledem dovnitř duše, jindy ohnivý „Beran“. Rázná, ale zároveň

empatická. Ví, co chce. Přímá, jako když vyšije. Životní názory má jasně dané a nebojí se je říkat nahlas. A když to nejde tudy, půjde to jinou cestou. I když se jeví všem na první pohled jako energický extrovert, je to naopak.

Mořské pohádky – interaktivní mluvicí kniha

Dva malí námořníci Toník a Majda se vydávají na pohádkové dobrodružství po moři. Na něm se potkávají s jeho obyvateli, vyprávějí pohádky a najdou si i čas na pořádné protažení. Kniha obsahuje prvky jógy a byla sestavena Mgr. Monikou Nikodémovou, která čerpala ze svých mnohaletých zkušeností se cvičením pro děti. Kniha obsahuje přes 1 500 zvukových stop. Určeno pro použití s elektronickou „mluvicí“ tužkou. Tužku si můžete vypůjčit v knihovně. V nabídce máme velký výběr dalších knih,

kteří jsou určené pro interaktivní čtení. Děti se zábavnou a poutavou formou dozví spoustu zajímavých a užitečných informací. Stačí, když se lehce dotknou Albi tužkou obrázku nebo textu, ozve se příslušná informace, zvuk či hudba. Hraní s Albi tužkou je zábava s neomezenými možnostmi – tužka dovede nejenom číst texty, zpívat písničky a přehrávat reálné zvuky (řev lva, zpěv ptáků, zvuky dopravních prostředků apod.), ale dají se s ní hrát i různé hry a kvízy.

Více knižních novinek na www.knihovnapodebrady.cz.

KULTURA

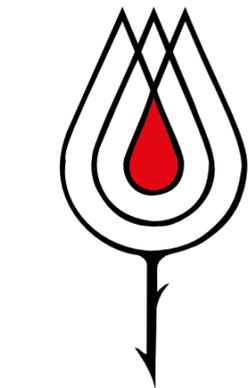
58. Poděbradské dny poezie

Jedinečný festival oslavující umění přednesu se pořádá jímým spolkem Slovo a hlas ve spolupráci s Městským kulturním centrem v Poděbradech podařilo připravit na termín 24.–27. června letošního roku, když jsme ho museli v loňském nešťastném pandemickém roce oželeť.

Text: Marta Hrachovinová

Však nám to taky bylo patřičně líto, a uvědomili jsme si, kolik významných umělců, literárních vědců, režisérů a jiných uměleckých tvůrců za těch úctyhodných sedmadesát ročníků festivalem, který dřív nesl název Neumannovy Poděbrady, prošlo.

Už jen když nahlédneme do Zpravodaje PDP, který každoročně vydáváme, vidíme dlouhý seznam laureátů Poděbradských dnů poezie (v roce 1990 dostal festival tento nový název) – vítězů recitační soutěže jednotlivců z řad studentů hereckých škol z Čech, Moravy a Slovenska a pozvaných amatérů, vítězů prestižních amatérských soutěží z obou republik. Mnozí z těchto vítězů se stali populárními a významnými herci či režiséry. Je to plejáda jmen. Jmenujme však některé z těch, kteří získali ceny ještě za éry Neumannových Poděbrad. Možná vás některá ta jména překvapí. Byli to např. Emília Došeková, Jiří Hanák, Oldřich Vlček,

Regina Rázlová, Lída Engelová, Gabriela Vránová, Libuše Trutzová, Miroslav Částek, Jiří Wimmer, Alfred Strejček, Eva Mária Chalupová, Jitka Smutná, Hana Kofránková, František Skřípek, Tatjana Medvecká, Milena Steinmasslová, Marta Hrachovinová, Milka Zimková, Jan Fišar, Zdena Fléglová, Zuzana Krónerová, Valerie Zawadská, David Vejražka, Eva Žilineková, Vladislav Beneš, Marián Geišberg, Alexej Pyško, Apolena Veldová, Veronika Žilková, Iveta Martínková, Mária Dacejová, Miroslav Táborský, Ján Gallovič, Lucie Trmíková, Markéta Tallerová, Peter Vilhan či Miroslav Etzler. Mnozí z nich si po letech přijeli do Poděbrad i pro nejvyšší ocenění v oboru uměleckého přednesu – pro Křišťálovou růži. Od roku 2008 si její držitelé sázejí i svou živou růži do utěšeně se rozrůstajícího a návštěvníky obdivovaného rozária na 1. nádvoří poděbradského zámku. Jejich jména si můžete přečíst na cedulkách u růžových keřů. Letos Křišťálovou růží získají

Eliška Balzerová, Alois Švehlík a ze Slovenska Lucia Vráblicová. Slavnostní večer se bude konat v sobotu 26. června ve 20 hodin v Divadle Na Kovárně.

I laureáti Poděbradských dnů poezie, vítězové recitační soutěže jednotlivců, kteří si tento titul odváželi od devadesátých let minulého století, od roku 2011 to byli laureáti ceny Vladimíra Justla, se v uměleckých kruzích rozhodně neztratili. Jmenujme aspoň některé: Svetozár Sprušanský, Lucia Vráblicová, Hana Krtičková, Ivana Vaňková, Martina Longinová, Zuzana Vejvodová, Eliška Nezvalová, Beáta Dreisigová, Magdaléna Borová, Jiří Hajdyla, Eva Kratochvílová, Karolína Lišková-Herzínová, Richard Blumenfeld, Monika Potokárová, Kryštof Bartoš, Jana Trojanová, Ondřej Rychlý, Eva Hadravová, Marek Lambora, Lukáš Adam. V letošním roce se bude udílet titul Laureát ceny Vladimíra Justla vítězi z České republiky a titul Laureát ceny Vladimíra Ruska vítězi ze Slovenské republiky. To na přípomínku dvou významných zakladatelů našeho jedinečného festivalu. Touha umět zprostředkovat hlasem osobní zážitek z literární předlohy druhým ani v dnešní době neskomírá, ba právě naopak. Dávat básni její plný život, dopřát jí i zážitek hlasu, předpokládá umění dát své interpretaci všechnu hloubku citu a prožitku, bohatství fantazie, veškerý svůj intelekt a duchovní sílu. Věříme, že se to na 58. Poděbradských dnech poezie podaří.

PROGRAM 58. ROČNÍKU PDP

Čtvrtek 24. června

16.00 | Atrium městského úřadu / Obřadní síň | **Slavnostní zahájení 58. PDP**
Úvodní slovo starosty města Jaroslava Červinky, prezidenta Herecké asociace Ondřeje Kepky a předsedkyně spolku Slovo a hlas Marty Hrachovinové
Zamilovaný šašek i syn krále Jiřího
Setkání s poezií básníků spojených s Poděbrady – s Hynkem z Poděbrad a s Jiřím Stegbauerem. Účinkují: Marta Hrachovinová, Martina Longinová a Rudolf Kvíz, hudba: žáci ZUŠ Otakara Vondrovce. Vstup je zdarma.
19.00 | Divadlo Na Kovárně | **Karel Plíhal**
Koncert legendárního kytaristy, zpěváka a skladatele. Cena vstupenky je 320 Kč.

Pátek 25. června

12.30 | Divadlo Na Kovárně | **Fórum přednesu poezie a prózy I. kategorie**
17.00 | Foyer Divadla Na Kovárně | **Vernisáž výstavy fotografií Jiřího Hanáka**
Hudbou doprovodí: žáci ZUŠ Otakara Vondrovce
19.00 | Divadlo Na Kovárně | **Vizitky – Vysoká škola múzických umění v Bratislave**
P. O. Hviezdoslav: Časy, časy, mrcha Jách
Důkaz, že i klasický básník má neobyčejný smysl pro humor
20.30 | Divadlo Na Kovárně | **Vizitky – Vyšší odborná škola herecká Praha | CO VIDÍŠ? Co cítíš?**
Autorská koláž s použitím textů Jiřího Orteny a bratrů Čapkových, která má co říci dnešku
21.30 | Divadlo Na Kovárně | **Vizitky – Církevné konzervatórium Bratislava | Herečka**
Autorská etuda studentky hudebně-dramatického oboru

Sobota 26. června

12.30 | Divadlo Na Kovárně | **Fórum přednesu poezie a prózy II. kategorie**
17.30 | Zámecký biograf | **Vzpomínáme na Vladimíra Ruska**
20.00 | Divadlo Na Kovárně | **Slavnostní večer předání Křišťálových růží Lucii Vráblicové – laudatio Alfréd Swan, Aloisi Švehlíkovi – laudatio Miloš Horanský a Elišce Balzerové – laudatio Aleš Vrzák s následným sázením růží do rozária poděbradského zámku. Hudba: Marie a Daniel Wiesnerovi – klavír. Cena vstupenky je 80 Kč.**

Neděle 27. června

14.00 | Divadlo Na Kovárně | **Koncert laureátů I. a II. kategorie Fóra přednesu poezie a prózy**
se slavnostním předáním cen a hodnocením laické poroty. Vstup je zdarma.

Další informace na www.slovoahlas.cz

Veškeré informace o protiepidemiologických opatřeních na kulturních akcích najdete na www.ipodebrady.cz – hlavní stránka – aktuální informace.

KALENDÁŘ KULTURNÍCH A SPOLEČENSKÝCH AKCÍ

Sobota 5. 6.
Historické slavnosti krále Jiřího | Lázeňská kolonáda, zámek | 13.00–19.00
Připomenutí 550. výročí úmrtí a 601. výročí narození krále Jiřího z Poděbrad. Zahájení historickým průvodem kolonádou (14.00), dobové trhy, program na 2. zámeckém nádvoří. Vstup je zdarma.

Neděle 6. 6.
Mezinárodní den Rotary zaznívá z Poděbrad | Pódium na Lázeňské kolonádě | 15.00
Přátelské setkání s lidmi, pro které je přirozené pomáhat druhým a rozdávat radost a krásu bez nároku na odměnu. Akci hudebně doprovodí žáci a absolventi ZUŠ. Pořádá Rotary klub Poděbrady Spa. Vstup je zdarma.

Pátek 11. 6.
Radúz a Mahulena | Zámecká zahrada | 21.00
Lyrická pohádka Julia Zeyera s původní hudbou Josefa Suka pro starší děti a dospělé. Známy příběh o lásce, jež je silnější než nenávisť a která dokáže zlomit zlobu i zášť představí herci Divadelního spolku Jiří v režii Ladislava Langra. Vstupné je 150 Kč (prodej vstupenek začíná 90 min. před začátkem představení na místě konání).

Sobota 12. 6.
Den otevřených zahrad a úlů na Huslíku | Ekocentrum Huslík | 9.00–17.00
Průvodci přichozím ukáží, jak to vypadá v úlu, jak se odebírají medové plásty či vytáčejí med. Jana Hrabětová z Polabského muzea přiblíží historii včelařství na Poděbradsku. Přednáška o včelí pastvě povede včelař, zahradník a pedagog Čestmír Vorlíček. Nebudou chybět ani aktivity pro děti. Vstup je zdarma. Více informací na www.ekocentrumhuslik.cz.

Restart módní show a kapely
Sendwitch a Crossband | Lázeňská kolonáda | 14.30–18.00
Módní show začíná v 15.00, před ní zahraje kapela Sendwitch, po jejím skončení kapela Crossband. Vstup je zdarma.

Pátek a sobota 18.–19. 6.
Zahájení lázeňské sezóny
Pá 18. 6. | Koncert kapely Hradišťan s Jiřím Pavlicou | Zámecká zahrada | 19.00
Cena vstupenky je 490 Kč.
So 19. 6. | Program na lázeňské kolonádě | 14.30–21.30
Vystoupí: **Dechový orchestr Mělník, Sestry Havelkovy, Hudba Praha Band.**
Vstup je zdarma. Podrobný program na www.ipodebrady.cz.

Neděle 20. 6.
Street Food Piknik | Lázeňská kolonáda | 10.00–18.00
Skvělé jídlo a pití, doprovodný program v podobě řízených degustací moravského vína, degustací prémiových rumů a další skvělá zábava.

Pondělí 21. 6.
Koncert žáků a absolventů ZUŠ | Divadlo Na Kovárně | 18.00
Pořádá ZUŠ Otakara Vondrovce Poděbrady. Vstupné je dobrovolné.

Úterý 22. 6.
Komentovaná prohlídka parku | Sraz u Libenského kolonády | 16.30
Parkem zájemce provede Ing. Tomáš Jiránek a seznámí je s kompozičním členěním parku, architektonickými skvosty, ukázkami významných sbírkových dřevin a skladbou rostlin. Vstup je zdarma.

Letní komorní koncert | Divadlo Na Kovárně | 19.00
Pořádá Společnost O. Vondrovce Poděbrady. Zazní skladby L. van Beethovena a J. Brahmsa. Vstupenky je možno zakoupit hodinu před koncertem na místě konání.

Středa 23. 6.
Koncert žáků a absolventů ZUŠ | Divadlo Na Kovárně | 18.00
Pořádá ZUŠ Otakara Vondrovce Poděbrady. Vstupné je dobrovolné.

Čtvrtek 24. 6. až neděle 27. 6.
Poděbradské dny poezie | Divadlo Na Kovárně

Pátek 25. 6.
Kostýmované procházky s Bílou paní | 21.00
Sraz je tradičně každý pátek už od 25. června u květinových hodin v parku. Bílá paní protentokrát bude mít za spolupřevodce architekta Jandu a vydají se do jen zdánlivě nezajímavých zákoutí, kudy procházky zatím ještě nevedly. O zábavu, ale i zajímavé informace nebude nouze. Účinkují herci Divadelního spolku Jiří Poděbrady. Scénář a režie: Ladislav Langr. Cena vstupného je 60 Kč pro dospělé a 40 Kč pro děti.

Sobota 26. 6.
Sousedské setkání v přírodní zahradě | Ekocentrum Huslík | 9.00–17.00
Přijďte v přírodní zahradě na Huslíku strávit příjemný sobotní den, uspořádat si piknik, opéct si buřty či uvařit v kotlíku nějaké jídlo, prožít neformální setkání. Vstup je zdarma. Více informací na www.ekocentrumhuslik.cz.

Pondělí 28. 6.
Vystoupení absolventů populárního zpěvu ZUŠ a jejich hostů | Divadlo Na Kovárně | 18.00
Pořádá ZUŠ Otakara Vondrovce Poděbrady. Vstupné je dobrovolné.

Probíhající výstavy

Polabské muzeum Poděbrady
Z historie železnice v Polabí | do 14. 11. 2021

Roman Zuzák: Šumava neznámá a opuštěná | výstava fotografií | do 27. 6. 2021
Otevřeno je denně mimo pondělí od 9 do 17 hodin.

Městská knihovna Poděbrady

Obrazy s vůní lesa a zahrady | do 25. 6. 2021
Díla jsou prací skupiny asi půl stovky lidí všech věkových kategorií od dětí po dospělé, které spojuje BcA. Michaela Seifertová a její Atelier Michaela s.r.o. Vstup je zdarma. Otevřeno je během provozní doby knihovny.

LÁZEŇSKÁ KOLONÁDA (vstup od náměstí)
7.–20. 6. 2021

SOŠ Multimediálních studií Poděbrady

Zámecký biograf | Letní kino

3. 6. | Čt | 19.00 | ZEMĚ NOMÁDŮ – PREMIÉRA
Drama | USA | titulky | od 12 let | 108 min. | 120 Kč
Oscarem ověřený film o vdově, která se v dodávce vydá napříč Amerikou.

5. 6. | So | 19.00 | BÁBOVKY
Romantický | ČR | od 12 let | 97 min. | 130 Kč
Příběhy hrdinů filmu nám ukáží, že některá setkání dokáží navěky změnit život.

6. 6. | Ne | 17.00 | DUŠE
Animovaný | USA | dabing | přístupný | 100 min. | 130 Kč
Učitel hudby se dostane na místo, kde narozené duše získávají své vlastnosti.

7.–8. 6. | Po–Út | 19.00 | V ZAJETÍ DÉMONŮ 3
Horor | USA | titulky | od 15 let | 130 Kč
Příběh teroru, vraždy a zla, který šokoval i paranormální vyšetřovatele.

9. 6. | St | 19.00 | NADĚJNÁ MLADÁ ŽENA
Krimi | USA | titulky | od 15 let | 113 min. | 120 Kč
Cassie je děsivě chytrá, mazaná a navíc po nocích žije druhým životem.

10. 6. | Čt | 21.00 | Letní kino || 11. 6. | Pá | 19.00 | BÁBOVKY

12. 6. | So | 21.00 | Letní kino | SMEČKA
Drama | ČR | od 12 let | 95 min. | 110 Kč
Co dělat, když tě spoluhračí nevezmou mezi sebe?

13. 6. | Ne | 17.00 | TOM A JERRY
Animovaný | USA | dabing | přístupný | 101 min. | 130 Kč
Tentokrát hon kocoura a myši skoro zničí svatbu i hotel.

14.–15. 6. | Po–Út | 19.00 | TICHÉ MÍSTO: ČÁST 2
Horor | USA | titulky | od 15 let | 97 min. | 130 Kč
Přežije Evelyn s dětmi invazi vetřelců reagujících na zvuk?

16. 6. | St | 19.00 | ŽÁBY BEZ JAZYKA
Drama | ČR, SR | od 15 let | 116 min. | 120 Kč
Jaroslav K. bojuje s ženou o svoje děti a musí se poprat se svými démony.

17. 6. | Čt | 21.00 | Letní kino || 18.–19. 6. | Pá–So | 19.00 | RYCHLE A ZBĚSILE 9 – PREMIÉRA
Akční | USA | titulky | od 12 let | 135 min. | 130 Kč
Dominic Toretto má už zase trable s rodinou, ale jiné, než byste asi čekali.

20. 6. | Ne | 17.00 | DUŠE

21.–22. 6. | Po–Út | 19.00 | RYCHLE A ZBĚSILE 9

23. 6. | St | 19.00 | SMEČKA

24. 6. | Čt | 19.00 | GODZILLA VS. KONG
Akční | USA | titulky | od 12 let | 113 min. | 130 Kč
Mýtičtí protivníci se setkávají ve velkolepé bitvě věků a osud světa tak visí na vlásku.

27. 6. | Ne | 17.00 | TOM A JERRY

28.–29. 6. | Po–Út | 19.00 | SPIRÁLA STRACHU: SAW POKRAČUJE
Horor | USA | titulky | od 15 let | 93 min. | 130 Kč
Detektiv Zeke se zaplétá do morbidní hry, kterou si pro něj připravil děsivý vrah.

28. 6. | St | 19.00 | ŽENA
Dokumentární | Francie | titulky | od 12 let | 105 min. | 120 Kč
Film ukazuje svět skrz oči ženy a odpovídá na otázky, jež se s tím pojí.

SPORT

Chodecké závody: Eliška to vzala stylem start – cíl

Naše město opět poskytlo v neděli 16. května skvělé zázemí pro mistrovství Evropy v chůzi družstev. Připomeňme si obrazem i slovem dva jeho momenty: zlatou švédskou obhajobu a „české překvapení“.

Text: Redakce NPP, Zdroj: www.erwtchpodebrady.com
Foto: ČAS – Aleš Gráf

Vítězství si nedal vzít

Závod mužů na 20 kilometrů rozešel velmi odvážně turecký rekordman Salih Korkmaz, přibližně dvacetivteřinový náskok si držel až do poloviny trati. To se však příliš nelíbilo obhájci titulu z před dvou let Perseovi Karlströmovi (na foto s číslem 444), jenž se společně s dvojicí Španělů Alvarem Martinem a Diegem Garciou vydal na stíhací jízdu, která byla úspěšná. Na třináctém kilometru byl Korkmaz dostižen a nadále už se pořadím pouze propadal. Dva kilometry před cílem pak už byli v boji o vítězství pouze Karlström a Martin. Tento stav však vydržel jen několik set metrů. Poté Švéd zařadil další rychlostní stupeň a mířil za triumfem, který ozdobil kvalitním časem 1:18:54. Podruhé za sebou ovládl tuto soutěž a po několika měsících se mohl těšit

z dalšího poděbradského primátu. Na podzim zde byl totiž nejrychlejší v rámci mítinku Poděbrady Walking. Alvaro Martin si dokráčel pro stříbro za 1:19:14. Pět vteřin na něj ztratil bronzový krajan Diego Garcia (1:19:19). Z dvojice českých reprezentantů se vedlo lépe Vítu Hlaváčovi, který dokončil závod na 39. místě v čase 1:27:42. Lukáš Gdula došel jako třiadvacátý za 1:30:57. V celkovém hodnocení družstev vyhráli Španělé před Italy a Němci.

Juniorská naděje Eliška

Organizátorská země se dočkala primátu v závodě juniorek na 10 kilometrů. Jeho neohroženou vládkyní se stala Eliška Martínková (na snímku uprostřed), která zvítězila stylem start – cíl. Již v polovině trati měla na vedoucí pozici náskok více než jedné minuty na nejbližší pronásledovatelku, kterou byla Běloruska Lisaveta Hryševičová.

Ta skončila nakonec až šestá, v cíli pak Martínková nadělila Portugalce Adrianě Viveirosové minutu a 15 vteřin, když si vylepšila osobní rekord o šest vteřin na 45:46 a může se těšit na své starty na mistrovství světa i Evropy juniorů. Klára Hlaváčová skončila čtrnáctá za 51:35 a Jana Zikmundová dokončila závod na sedmácté pozici v čase 53:13. České juniorky se mohly radovat z týmového bronzu, když našly přemožitelky pouze v chodkyních z Portugalska a Francie.

Inzerce

Z dalších výsledků

Vítězkou závodu na 35 kilometrů žen se stala Řekyně Antigoni Drisbiotiová (2:49:55). Naše Tereza Ďurdiaková obsadila s časem 3:57:08 deváté místo. V týmovém klání byly nejlepší Italky před Řekyněmi a Běloruskami.

Ženskou dvacítku ovládla Italka Antonella Palmisanová, obhájkyň vítězství z poděbradského evropského poháru z roku 2017, v novém traťovém rekordu 1:27:42. Soutěži družstev jasně dominovaly Španělky před Ukrajinkami a Italkami. Na mužské padesátce si pro vítězství došel Španěl Marc Tur v novém osobním rekordu 3:47:40. Týmové měření sil vyšlo nejlépe Italům, které v dalším pořadí následovali Němci a Ukrajinci. Nejlepším juniorem v závodě na 10 kilometrů byl Španěl Jose Luis Hidalgo, který trať zvládl v čase 41:35. Jediným český zástupce Jaromír Morávek skončil pátý. V soutěži družstev jasně vládli Španělé před Francií a Tureckem.

ZAZNÍVÁ Z KLUBŮ A ODDÍLŮ

Připravila: Monika Langrová

BOX

Boxing Poděbrady už trénuje na plné obrátky a kromě používání šaten, kontrolní činnosti v souvislosti s covidem a zvýšených hygienických podmínek se snažíme zase normálně žít a fungovat. V úterý a čtvrtek jsou od 19 hodin Cross trainingy (kondiční cvičení), ve středu a pátek trénujeme ZDARMA děti (box, pohybová motorika a fair play). Ve středu, pátek a neděli od 19 hodin je pak box dospělých (závodní i kondiční).

Děti opravdu trénujeme zdarma a budeme to tak dělat do konce prázdnin. Musíme znovu posílit řady našeho klubu mládeží, protože se po půlroční pauze vrátila pouze část našich dětských svěřenců. Myslíme si, že i tohle by mohla být motivace rodičů, aby děti poslali trénovat. Doba je těžká a ne každý je na tom finančně dobře.

Připravujeme dvě soustředění. První se uskuteční poslední víkend v červenci v Poděbradech a druhé poslední víkend v srpnu v Homí Rokytnici. Srpnové soustředění je zároveň i poslední příprava před Letním Gala boxu v Poděbradech. Jako každý rok se bude boxovat na Jiřího náměstí v Poděbradech, konkrétně 5. 9. 2021 od 14 hodin. Diváci se mohou těšit na profesionální box, olympijský box, Manažerskou extraligu boxu, vystoupení dětí – box a Sebeobrana Poděbrady – a samozřejmě hvězdné hosty, moderátora a krásné Ring Girls.

Další Gala je plánováno na 12. 12. 2021 v Kongresovém centru na kolonádě.

Daniel Vencl, Boxing Poděbrady

RYCHLOSTNÍ KANOISTIKA

V současné době je chod našeho oddílu vzhledem k možnosti trénovat již zcela v normálu. Při dubnovém zahájení bylo na dětech vidět, že jim sport a kolektiv opravdu scházely a byly doslova natěšené. Docházka čtyři dny v týdnu byla a je i nyní takřka stoprocentní. Tím, co nám chybí, jsou závody, které se jedny po druhých ruší, nebo se přesouvají na pozdější termíny v očekávání lepších časů. V sezóně jsme byli zvyklí na přibližně pět závodů Českého poháru. Jelikož se jedná o velké množství sportovců, řádově stovky až tisíce, jsou prozatím tyto závody zrušeny, případně hodně zredukovány. Na doporučení našeho svazu se budeme snažit objíždět lokální závody jednotlivých pořadajících oddílů. Je to důležité z hlediska udržení motivace dětí při tréninku. Naše první závody Českého poháru 5. a 6. 6. v Chomutově se týkají z důvodů omezení jen těch nejmenších. Vzhledem k problému s ubytováním z důvodu koronavirových opatření jedeme pouze na jeden den s omezeným počtem závodních tratí. Kalendář závodů sice máme na celý rok, ale vše se řeší a upravuje podle současného průběhu uvolňování, plánovat dopředu tedy moc nelze. Ubytování na letní soustředění jsme ale museli zajistit již na konci minulého roku a jen doufáme, že v té době se intenzivní příprava bude moct uskutečnit.

Jan Pfoff st., předseda oddílu rychlostní kanoistiky TJ Bohemia Poděbrady

HOKEJ

Vzhledem k tomu, že město Poděbrady umožnilo pro přípravu parahokejistů ponechání ledové plochy, máme možnost využít kombinované letní přípravy. To znamená, že všechny týmy se dostanou 2x týdně na led a dále se připravují venku na hřišti. Takto bude příprava vypadat až do konce června. V červenci budou mít kluci prázdniny a okolo 10. srpna zahájí všechny týmy postupně přípravu na ledě na novou sezónu.

David Kubát, HC Poděbrady

Akce Klubu českých turistů Poděbrady

Středa 9. 6. | Třemošnice a okolí
Sobota 12. 6. | Stará Lysá – Káraný
Středa 16. 6. | Benešov a okolí
Sobota 26. 6. | Moravská Třebová
Středa 30. 6. | Zubrnice – Buková hora

Podrobné informace jsou týden předem na kctpodebrady.netstranky.cz a ve vývěsce u Pentagonu. Veřejnost je zvána.

Inzerce

LÉTO
v Poděbradech

Atrium Letní lázně

25.–26. června Country festival
Druhej dech Ládi Weyrostka,
Trampstejk, Lážo plážo

3. července Jožka Šmukař s kapelou

10. července Na Stojáka:
Ester Kočičková
Richard Nedvěd
Adéla Elbel

24. července Michal Prokop
& Framus Five

Lázeňský park

16.–17. července Poděbradské swingování
26.–29. srpna Soundtrack Poděbrady 2021

6. srpna Hana Zagorová
& Petr Rezek
s Boom!Bandem
Jiřího Dvořáka

13.–14. srpna Dechovkový festival
Jizeranka, K-Music Lenka
a Standa Keith, Přeloučská
dechovka Vladimíra Kosiny,
Křídlovanka

10. září Babouci

Galerie Ludvíka Kuby Poděbrady

4. května–1. srpna Pasta Oner: HalfTime
7. srpna–31. října Adam Kašpar

Stříbro a bronz pro Patrika

Talentovaný Patrik Chlubna prolomil „bramborové umístění“ z posledních dvou závodů, když 9. 5. 2021 v Hradci Králové skončil mezi juniory na pěti-kilometrové trati v rámci běžeckého závodu uprostřed městských lesů „Křížová desítka“ na 2. místě! O několik dnů později, 15. 5. 2021, opět v Hradci Králové se pro změnu umístil třetí v překážkovém závodě Gladiátor Race OCR ligy (na snímku).

Gratulujeme! Redakce NPP

Foto: Nikol Knesplová

FOTO / VIDEO
SVATBY
PORTRÉTY
EVENTY

777 702 303
www.petrvestiak.com

Petr Vreštiak
FOTOATELIER

Více informací včetně nákupu vstupenek na:
www.lazne-podebrady.cz/leto
tel: 325 606 500
info@lazne-podebrady.cz

Správné odpovědi ze strany 5
Labuť má na těle průměrně 25 000 per.

Nejpočetnější poděbradský spolek je – jak jinak – Místní organizace Českého rybářského svazu.

HISTORIE

CELÝ ŽIVOT NESBALÍŠ DO JEDNOHO KUFRU...

Lidská paměť na to špatné rychle a konejšivě zapomíná, a tak některé události v životě rodiny, obce nebo země ochotně odložíme do symbolického mramorového sarkofágu, který pak pietně otevíráme jen při příležitosti kulatých výročí. Jenže jsou okamžiky, které nesmí zůstat pouhou tichou jubilejní vzpomínkou. Tak jako existují hvězdné minuty a hodiny našeho národa, podobně je střídají i chvíle bídy, utrpení a ponížení. V tomto případě jde o poděbradské události staré 79 let z června roku 1942.

Text: Dr. Ladislav Langr
Foto: (red)

Začátkem června 1942 obdrželo několik desítek poděbradských židovských rodin úřední obsílku o zařazení do transportu do Terezína. Místo a adresa soustředění oběsaných byl Kolín, základní škola v Ovocárecké ulici, čas pátek 5. června 1942. Jejich jediné provinění bylo, že se narodili jako Židé. S sebou si mohli vzít jen jedno jediné zavazadlo; povolených bylo 50 kilogramů váhy, včetně zásoby jídla. Jenže celý život se nevejde do sebelepšího kufru nebo batohu... Naděje, že v Terezíně přežijí kruté válečné roky, však rychle vzala za své. Už za týden, 12. června 1942, nastupovali do dalšího transportu, tentokrát směr Trawniki. S ubíhajícími kilometry rychle pohasínala i ta mihotavá naděje, že jídlo, záložní spodní prádlo a teplé oblečení jim pomůžou přežít. Cesta všech 216 postupně deportovaných poděbradských Židů nebyla vybavená zpáteční jízdenkou. Žádné další zprávy o jejich osudech se nedochovaly. A třebaže letos nejde o kulaté výročí, je na místě si společnou paměť stále oživovat, abychom si uvědomili, že pro zvrácený triumf zla je nejdůležitější, aby se lidé zlu neprotivili a rychle zapomínali... Proto nyní nabízím deset odpovědí na otázky, které občas raději vytěšňujeme z paměti.

1. Proč právě Židé?

Pro středověkého člověka představovalo křesťanské náboženství základní princip života. Jakákoliv odchylka znamenala zatracení. A právě Židé byli církevními autoritami nevybíravě označováni za ty, kteří se podíleli na umučení Ježíše Krista. Proto také byly masově podporovány i časté protizidovské nálady. Když k tomu přidáme ještě viditelnou odlišnost židovského života, tak Židé byli postupně vnímáni jako symbol zla a ďábla na zemi. V neposlední řadě své sehrála i tradiční židovská pracovitost a obchodní zdatnost a s tím i související majetek, který u ostatního obyvatelstva často vyvolával nemalou zášť a závist.

2. Jak napříč věky vypadala společenská diskriminace?

Jako podřadní lidé Židé nesměli nosit zbraň, nesměli zastávat funkce v armádě a veřejných úřadech. Za zabít Žida býval křesťan obvykle odsouzen jen k pokutě. Židé byli nuceni žít v oddělených ghettech a při jejich opuštění museli postupně nosit židovská znamení jako třeba žlutý pásek na rukávu, kolečko na

kabátě, zvláštní klobouk, speciální kabát. Židé nesměli vlastnit a pronajímat si půdu, nesměli na ní ani pracovat. Nesměli být mistry v žádném cechu. Židé se ve středověku mohli uplatnit jen jako maloobchodníci, lékaři a zejména mohli obchodovat s penězi, což bylo křesťany považováno za nečisté povolání. Ze středověku také pochází spousta židovských předsudků o otravování studní, o rituálních vraždách křesťanských panen a dětí. Podobná obvinění se objevovala ve vlnách zejména ve chvíli, kdy zadlužená většinová společnost nebo sám panovník nebyli s to splácet úroky z finančních půjček, a tak docházelo k rabování, vraždění, zkrátka pogromům. V lepším případě to skončilo zákazem pobytu Židů ve městech, případně i vypovídáním ze země. Teprve až v polovině 19. století dochází ke zrovnoprávnění Židů s ostatním obyvatelstvem a jejich začleňování do většinové společnosti. Přesto tisícileté předsudky pevně zakořenily a nejen v evropské kultuře.

3. Kdy přišli první Židé do Poděbrad?

Nejstarší kusé zmínky se váží k třicetileté válce, která byla spojená s prvním velkým pohybem obyvatel. Od 17. století v Malém Zboží vznikala menší židovská obec s modlitebnou. První zaznamenaný Žid byl Mojžiš Lewit, který žil v Poděbradech v letech 1634–1649. V roce 1638 získal jiný Žid Heřman Schwarz místo výběrčího cla na mostu za příslib, že přestoupí na katolickou víru. V určený den plánované svátosti křtu však zázračně zmizel. V roce 1644 královská komora vybrala dalšího židovského výběrčího cla Jakuba Kosteckého, který se společně s již zmíněným Mojžišem Lewitem a Šalamoudem Schnurmacherem podíleli na této živnosti. Ovšem od roku 1650 na základě královského nařízení tuto živnost museli vykonávat už jen křesťané. Ale podle obecních záznamů nařízená změna počkala v Poděbradech ještě čtyři roky.

4. Jakým profesím se Židé v Poděbradech zpočátku věnovali?

Královská komora pronajímala Židům koželužnu a obchod s kůžemi s podmínkou, že nesmí jiným Židům poskytovat nocleh. Židé se často živili tzv. hausmictvím, což byl podomní obchod. Stejně tak se věnovali vinopalnictví. K nejstarším rodinám patřili Boriasové (Poriasové?). Josef byl kolem roku 1750 nájemcem obchodu s lněným zbožím v židovské ulici Přemyslově ulici. V roce 1702 na poděbradském panství bydlelo 23 Židů starších deseti let. Zhruba o sto let později v roce 1811 místní urbář (soudní poddaných a jejich povinností) uvádí již 37 židovských rodin.

5. Jaký byl vztah Franze Kafky k Poděbradům?

Již zmíněná rodina Boriasů (Poriasů) má po matčině linii vazbu na světově proslulého spisovatele Franze Kafku. Pátý syn Josefa Boriase Adam měl dceru Ester, která se v roce 1853 provdala za

kolínského obchodníka se sukrem Jakuba Löwyho. Po svatbě si pořídili dnešní rohový dům na Jiřího náměstí a společně měli šest dětí. Druhožená dcera Julie se v roce 1882 provdala za pražského obchodníka Hermana Kafku. Rok nato se jim narodil syn Franz. Literární historici tvrdí, že právě rod babičky Ester zásadně mentálně ovlivnil Franze Kafku. Vyskytovali se v něm zbožní učenci, rabíni, samotáři i plaší podivíni. Bohužel neexistuje přímý důkaz Kafkova pobytu v Poděbradech, ale jeho matka zcela jistě Kafku inspirovala k napsání „výstupu“ o králi Jiřím, který ještě jako chlapec věnoval svým mladším sestrám Elli, Valli a Otle právě v době, kdy byl v Poděbradech instalován pomník krále Jiřího (1896). Bohužel, text se nedochoval.

6. Jaké další významné židovské osobnosti žily v Poděbradech?

V Poděbradech se narodila výrazná expresionistická divadelní herečka Fritta Brod (1896–1988), která se před emigrací do Anglie proslavila v Německu řadou titulních rolí v shakespearovských dramatech. Do Vídně odešel z Poděbrad Karel Erdman Edler (1844–1931), profesor konzervatoře, považovaný za významného rakouského teatrologa a historika divadla. Majitel poděbradské olejny Gustav Janowitz měl tři umělecky talentované syny. Nejstarší Otto (1888–1965) byl klavíristou a kapelníkem vídeňské opery, prostřední Hans (1890–1954) spisovatelem, divadelním kritikem, kabaretérem a filmovým scénáristou a nejmladší Franz (1892–1917) byl velmi talentovaný básník, jenž zahynul na italské frontě 1. světové války. Rudolf Fuchs (1890–1942), básník a novinář, byl první překladatel Petra Bezruč do němčiny.

7. Jaká protizidovská opatření platila v protektorátu?

Židovská genocida byla součástí válečné strategie hitlerovského Německa. První opatření směřovala na zákaz disponování veškerým židovským majetkem v bankách, nemovitostech a v podnikcích. Židé byli nuceni přihlásit a současně odevzdat všechny umělecké předměty a drahé kovy, kožešiny, věci z vlny, později třeba i lyže a plynové masky. V druhé polovině roku 1939 museli židovští studenti opustit střední a vysoké školy a s nimi odešli i učitelé na všech stupních škol. Advokáti a notáři byli nuceni zavřít své kanceláře, lékaři se museli zřít praxe. Později museli vydat i veškeré lékařské vybavení. K 10. říjnu 1939 byly zabráný v židovských i ve smíšených rodinách všechny rozhlasové přijímače. Od 1. dubna 1940 museli židovští obchodníci začít likvidovat svoje obchody. Od září 1940 byly židovské děti vyloučeny ze škol. Židé mohli nakupovat v árijských obchodech, řemeslných dílnách a jiných podnikcích výhradně mezi 15. až 17. hodinou, rok nato došlo k omezení jen na jednu hodinu, a to pouze pondělí až čtvrtek. Holičské a kadeřnické závody bylo možné navštěvovat pouze mezi 15. až 16. hodinou. V říjnu 1940 vyšel zákaz směny stálého bydliště, a tím

i veškerého stěhování Židů. Jejich pohyb byl postupně omezen zákazem opustit obvod domovské obce a nakonec i zákazem vycházení z domu po 20. hodině večer. V lednu 1941 byly Židům odňaty řídicí průkazy a zabavena všechna motorová vozidla. Židé museli odevzdat gramofony a desky, hudební nástroje a jízdní kola. Byly jim zrušeny telefonní linky. Aby se viditelně odlišili od árijců, museli Židé starší šesti let povinně od září 1941 nosit na levé straně prsou na kabátě nebo na šatech Davidovu šestcípou hvězdu ostře žluté barvy s nápisem JUDE. V tramvaji mohli Židé jezdit jen ve vlečném voze a nesměli sedět. V prosinci 1941 bylo Židům zcela zakázáno navštěvovat veřejně přístupné kulturní podniky a také muzea, výstavy, knihovny a kina. Začátkem roku 1942 vyšlo nařízení, že mimomanželské pohlavní styky protektorátních příslušníků s Židy mohou být trestány až smrtí! Židům byly odebírány lístky na šaty a potravinové na maso, mouku, pečivo a ovoce. Zakázáno měli chovat domácí zvířectvo, včetně psů a koček, takže v mnoha případech museli své miláčky dát utratit.

8. Jak se projevovala válečná perzekuce Židů v Poděbradech?

Na základě seznamu židovského majetku němečtí okupanti zabrali na Jiřího náměstí dům obchodníka s látkami Rudolfa Šulhofa (dům vedle Trattorie, dnes je tam parfumerie Teta). Výlohu zaplnila propagace německých a kolaborantských organizací, ale dům se stal také sídlem kanceláří místní kanceláře NSDAP, vedení Hitlerjugend, kolaborantské Vlajky a dalších německých úřadů. V červenci 1940 byl vydán zákaz vstupu Židů do největších poděbradských hotelů a lázeňských domů. Židovské klientele zůstal jen bývalý hotel Eden v Proftově ulici. Od září 1941 byl zakázán vstup do všech hotelů a restaurací a pro Židy zůstal jen hostinec na Koutecké (dnes dům na rohu ulice Koutecká a Příčná). Zákaz vstupu se týkal také lázeňského parku a lesoparku v Oboře, Kubových sadů, parku u vodárny a promenády podél Labe. Židé nesměli navštěvovat říční plavárny na Primátorských ostrovech a na Ostende a dostihové závodiště.

U vchodů do všech parků se objevily tabulky „Židům a psům vstup zakázán!“ K dispozici byl Židům dán jediný pramen Riegrův, a to pouze v době od 7 do 8 hodin. V červenci 1941 zvláštní vyhláškou upravil městský úřad možnost koupání Židů v Labi pouze na 100 metrů dlouhém, příkrém břehu Labe pod Karlíkovou vilou směrem k Velkému Zboží. Na Jiřího a Riegrově náměstí měli Židé povoleny jen rychlý přesun. Od roku 1942 Židům bylo vyhrazeno pouze holičství Jindřicha Švece v Koutecké ulici a holičství Františka Krupičky Na Hrázi, a to jen od 15 do 17 hodin. V květnu 1942 došlo k absolutnímu zakazu odběru minerální vody ze všech veřejných pramenů. S ohledem na zákaz opuštění katastru obce, Židé nesměli ani navštěvovat svůj hřbitov, protože to byl katastr obce Kluk. Židovské náhrobky byly rozprodány a na hrobech vyrostla vojteška.

9. Kde byl cíl prvních poděbradských transportů?

Němečtí nacisté od samého počátku svého nástupu k moci pod hesly za rasovou čistotu neskrývali zájem o velký židovský majetek, aby podpořili německé hospodářství i své vlastní kapsy. A tak nejprve odstraňovali Židy z veřejného života a nakonec je života i zbavovali. Systematické deportace z území protektorátu byly zahájeny v říjnu 1941 transporty do ghetta v Lodži. Jeden z mnoha dalších táborů nucených prací byl 1. května 1942 zřízen u východopolské vesnice Trawniki. Zpočátku sloužil jen polským a sovětským zajatcům. A právě 12. června byl z Terezína vypraven vůbec první transport AAK do Trawnik s tisícovkou osob včetně našich poděbradských spoluobčanů. Po povstání ve vyhlazovacím táboře Sobibor v říjnu 1943 začali němečtí nacisté likvidovat židovské tábory v okolí a v rámci této akce vyražili v Trawnících 43 tisíc Židů. Zbytek na jaře 1944 deportovali do Majdanku.

10. Kdo měl podle nacistické definice židovský původ?

Norimberské rasové zákony z roku 1935 jasně stanovovaly, kdo je tak zvaně rasově čistý. Zákon stanovil, že říšským občanem s plnými právy může být jen Němec nebo člověk s příbuznou krví. Tímto okamžikem ztratili Židé v Německu a později

i na obsazených územích svá občanská práva. Dokladem o tzv. rasové čistotě muselo být 7 rodných listů a tři listy oddací, tedy rodný list každého z rodičů, čtyř prarodičů, jejich oddací listy a rodný list žadatele. Protože na každém rodném listu bylo uváděno náboženství, tak pokud se nikde neobjevila příslušnost k židovské obci, byl žadatel uznán rasově čistým. Za plného Žida byl považován každý, kdo pocházel nejméně ze tří židovských prarodičů. Komplikovaná byla pak kategorizace tzv. míšenců. Za „míšence prvního stupně“ či „položidy“ byli považováni ti, kdo měli dva a více židovských prarodičů. Tito míšenci měli obdobná práva jako plnoprávní němečtí občané, byť s určitými omezeními, zejména pokud šlo o sňatky a vhodná povolání. Za „míšence druhého stupně“ platili všichni, kteří měli jednoho dědečka nebo babičku židovského vyznání. Vztahovala se na ně sice také některá omezení ve výběru povolání, ale obecně platilo, že cílem byla jejich plná integrace do německé společnosti. Pokud však jeden z rodičů měl židovský původ, jeho potomek byl automaticky prohlášen za Žida. V den vzniku protektorátu se na tomto území nacházelo přes 120 tisíc Židů. Asi 30 tisíc z nich emigrovalo, okolo deseti tisíc Židů upřednostnilo před deportací sebevraždu. Téměř všichni zbylí protektorátní Židé byli deportováni do koncentračních táborů. Koncem roku 1944 žilo v protektorátu na svobodě už jen 2 650 Židů. Hrůzy koncentračních táborů přežilo asi 10 500 lidí...

Poděbradští Židé byli nuceni pravidelně mýt německé vitríny.

HISTORIE

LID NA PODĚBRADSKU V DÁVNÝCH I NEDÁVNÝCH ČASECH V/12

O LABI A ŽIVOTĚ NA JEHO BŘEZÍCH

Text: PhDr. Jana Hrabětová
Foto: archiv Polabského muzea

Krajíně kolem našeho města se od nepaměti říkávalo „zlatý prut země české“. Tím prutem se myslel hlavně tok řeky Labe, který z ní učinil jednu z neúrodnějších oblastí v naší zemi. Pravděpodobně už někdy na konci třetího tisíciletí před více než milionem roků na plochém území, kdysi dnu mělkého křídového moře, si začalo Labe razit cestu z vyšších poloh na severovýchodě směrem k západu. V mělkém podloží z opuk a slínu, kdysi jemném mořském bahně, řeka mnohokrát změnila směr svého toku. Říční proud neustále přinášel množství materiálu z rozrušených hornin a v podobě šterkopiskových náplavů ho ukládal po obou březích v mohutné terasy. V širokém údolí mezi nimi Labe pak snadno vytvářelo zákruty, slepá labská ramena a tůňe, tak typické pro celou oblast středního Polabí.

Neprostupné bažiny a močály byly příčinou, že krajina kolem Poděbrad zůstávala poměrně dlouho neosídlena. Jak zmíněno už dříve, první stopy po trvalejším pobytu člověka ve zdejší kraji nepocházejí z bezprostřední blízkosti řeky. Úrodné labské náplavy začali využívat až od 6. tisíciletí př. Kr. první neolitické zemědělci, kteří dali základ trvalému osídlení od pravěku po současnost. Už v pradávých dobách vedly zdejší krajinou dvě významné zemské obchodní cesty a Labe protnul právě v místech, kde měla řeka mělké kamenité dno, nízké břehy a dala se během celého roku přebrodit. Při těchto dvou nejméně frekventovanějších brodech vznikly pak osady i s opevněnými tvrzemi k ochraně brodu, z nichž se stala dvě hlavní obchodní a řemeslnická střediska tohoto kraje – budoucí město Nymburk a hrad s tržní osadou Poděbrady.

Blato, kapři a rybáři

Řeka a vody vůbec poskytovaly od dávných dob nespočet příležitostí k obživě lidí, kteří žili na jejích březích. A nejen na březích Labe a jeho přítoků, ale i na březích slepých ramen, ostrovů, ostrůvků a mělčin, které se kdysi v široké labské inundaci po každé povodni vytvářely a zase zanikaly. Díky spoustě vody v polabské krajině vznikla v 15. a 16. století na Poděbradsku jedna z největších rybníčních soustav v celém tehdejší českém království. Severně

od Poděbrad hned za Pátkem začínal největší rybník Blato, který kdy byl na našem území (měl rozlohu asi 1 000 ha, nyní největší rybník Rožmberk má 489 ha). Rybník založili páni z Kunštátu, kteří se stali v polovině 14. století majiteli poděbradského panství. Spíše než o zisk z prodeje ryb šlo tehdy o opatření proti převodnění krajiny. Blato spolu s několika dalšími rybníky vznikly v přirozené proláklivě, plnicí se v době dešťů splachovou vodou. Po roce 1437 byl vybudován umělý kanál s „živou vodou“ z Cidliny, dodnes existující „Lánská strouha“, čímž se významně pozvedlo celé zdejší rybníční hospodářství. Poděbradští kapři byli známí široko daleko a ve velkém se dopravovali také na královský dvůr. Ryb bývalo tolik, že i čedle je odmítala jíst víc než dvakrát týdně a „poděbradský džber“ se stal dokonce zákonitou mírou na pražských trzích. Po třicetileté válce přestal být o ryby zájem, a tak se začaly rybníky postupně vypouštět a měnit v úrodnou půdu. Na konci 18. století rybník Blato se už jako nenapuštěný stal součástí nového panského hřebčína. Z velké rybníční soustavy, čítající přes 40 rybníků, do konce 19. století se nedochoval žádný.

O rybníky pečovali rybáři, kteří nejen ryby chovali a lovili, ale i přímo prodávali. Rybář odedávna lovili a prodávali i ryby z Labe. Z písemných pramenů víme, že v roce 1723 si koupil od obce malý ostrůvek uprostřed bažin mezi velkou labskou zátkou Labicí a slepým labským ramenem Skupicí rybář Jiří Novotný a postavil si tam, kde se říkalo Na kopečku, rybárnu. Jeho rod se v ní udržel nepřetržitě až do roku 1927. V souvislosti se zavážením Labice bylo pak toto malebné zákoutí s roubeným stavením srovnáno se zemí. Jeho základy bychom našli někde uprostřed křižovatky u kostele. Při této příležitosti stojí za zmínku, že se právě před sto lety narodil v rodině rybářů a pískařů Novotných syn Bohuslav, který se stal významným slovenským archeologem, dlouholetým profesorem historie v Bratislavě a nakonec zakladatelem vědeckého archeologického pracoviště a vysoké školy v Tmavé. Radou prací hlavně z dob studií významně přispěl k odhalování minulosti našeho města a speciálně se zabýval pravěkým osídlením na březích Labe. Několik příslušníků rodu Novotných se zabývalo také pískařením – dobýváním písku ze dna řeky a z labských teras, který se pak prodával ke stavebním účelům. Také Ludvík Kuba je připomíná ve

své vzpomínkové knize „Zaschlá paleta“: „Šterkaři a pískaři se svými velkými pramicemi vzhůru po Labi na noc se vypravili a za tichého jitra se nechali s nákladem snášet a na Konině (prostor mezi Labem a Skupicí upravený k plavení koní, pozn. aut.) v kolečkách vyzvezi na břeh a pečlivě srovnali do čtyřhranných hromad, po stranách šikmo seřazených, aby panský úředník mohl snadno vypočítat obsah komolých Jehlanců a vyplatit lidem mzdu.“

Voroplavci na Labi

Už v raném středověku hlavně pro potřeby mlýnů se budovaly na Labi jezy a další vodní díla. V Poděbradech k tomu došlo v druhé polovině 13. století v souvislosti se stavbou prvního kamenného hradu a také prvního velkého mlýna v jeho sousedství. Královský mlýn byl tehdy druhý největší v Čechách a pravděpodobně zanikl v husitských válkách. K jeho obnově došlo v souvislosti s renesanční přestavbou poděbradského zámku za Ferdinanda I. O jeho provozu a výnosech od poloviny 16. století je hodně známo z urbářů i hejtmanských relací a to až do roku 1763, kdy ho i s příslušenstvím koupil tehdejší panský mlýnář Báravec. Po něm přišli v roce 1816 do Poděbrad východočeští mlýnáři bratři Hlaváčové a v majetku tohoto mlýnářského rodu zůstal mlýn až do velkého požáru 20. září 1933. Tehdy vyhořela nejen velká mlýnice z roku 1862, ale i všechno příslušenství kromě obytného domu. Teprve po polovině minulého století začala postupná demolice zbytku mlýna, nyní je v těchto místech velké parkoviště.

Pro mlýn i provoz dalších zařízení na vodní pohon jako byla pila, vodárna či pivovar bylo třeba už ve středověku vybudovat na Labi pod hradem celé důmyslné vodní dílo s jezem, včetně náhonu na mlýn a propustí. Jez zvedal hladinu pod hradem, aby plnil vodou nejdříve středověké hradní příkopy a pak městské příkopy u valů pod hradbami. Tomuto účelu jez sloužil až do renesanční přestavby zámku, kdy byly příkopy vysušeny a nasazena do nich exotická zvíř. Zavezené městské příkopy nahradily nové okružní ulice.

Jezy s propustěmi byly důležité také pro vodní dopravu. Od dávných dob se po Labi dopravovalo dřevo, jednak volně ve špalcích, jednak svázané do vorů. Doloženo je už v nařízení Karla IV. O svobodné voroplavbě z roku 1375. Plavení příslušníků rodu Novotných se zabývalo také pískařením – dobýváním písku ze dna řeky a z labských teras, který se pak prodával ke stavebním účelům. Také Ludvík Kuba je připomíná ve své vzpomínkové knize „Zaschlá paleta“: „Šterkaři a pískaři se svými velkými pramicemi vzhůru po Labi na noc se vypravili a za tichého jitra se nechali s nákladem snášet a na Konině (prostor mezi Labem a Skupicí upravený k plavení koní, pozn. aut.) v kolečkách vyzvezi na břeh a pečlivě srovnali do čtyřhranných hromad, po stranách šikmo seřazených, aby panský úředník mohl snadno vypočítat obsah komolých Jehlanců a vyplatit lidem mzdu.“

Rovnění a hloubení řeky

Vedle dříví se také od středověku opačným směrem po Labi ve saského Halle do Čech vozila sůl a další druhy zboží a surovin. Už v 17. století řeka se značným sklonem dna a četnými jezy vyvolávala potřebu regulace celého toku. S regulačními pracemi se začalo v roce 1786, a sice v městských lesích a bažinách. Vyrovňával se hlavně velký říční záhyb na straně řeky směrem ke Kluku, který ohrožoval mlýn. O další velké regulaci Labe kolem Poděbrad se rozhodlo v roce 1900 a byla rozplánována do pěti etap. Nejdříve se rovnalo a nově upravovalo celé nábřeží v úseku města. V roce 1914 se začal na Labi podle plánů poděbradského rodáka arch. Antonína Engla budovat jez s hydroelektrárnou, a protože projekt počítal s Labem jako frekventovanou vodní cestou, muselo se vybudovat i zdymadlo. Jeho kolaudace proběhla po dokončení celého vodního díla v roce 1924. Pro pamětníky budiž uvedeno, že v roce 1963 se znovu modernizovala celá labská vodní cesta hlavně proto, aby se po Labi mohlo dopravovat ve velkém uhlí do opatovické elektrárny. Tehdy se v rámci úprav labského řečiště prohlubovalo hlavně koryto pod zámek a budovala nová rejdna před plavební komorou. Poslední etapu úprav toku Labe prováděla v letech 1976–1977 polská firma Splewar.

Zmizelé domy na břehu

Novodobá regulace toku Labe a hlavně jeho nábřeží od uličky Labské po uličku Hradební (probíhající v místech dávných vodních příkopů) smazala poslední stopy po domech a domcích, v nichž v minulosti bydleli lidé, jimž řeka dávala obživu. Vedle mlýna a dvou pivovarů tu byly veřejné lázně, vinopalna, koželuzna, barvírna látek a dále k východu i panské bělidlo. Bělidlo obecní se nacházelo Na Vinici. Lázně byly založeny v polovině 16. století, kdy se v Poděbradech často zdržoval syn císaře Ferdinanda I., tehdy český místopředsí arcivévoda Ferdinand Tyrolský. Měl i vrchní správu nad poděbradským komorním panstvím a v té době celé město neobyčejně vzkvétalo. Stavěl se nový kostel, dláždil se rynek, u zámku byla zřízena vodárna k napájení pěti veřejných kašen a k tomu také rozvody vody po městě dřevěnými potrubími. Jedno z nich vedlo i k panské lázni, postavené poblíž mostu. Správa panství se však brzy po založení lázně zbavila a přenechala ji obci. Od ní si ji pronajal nejprve labezník Záhibej Brajndle, pak ji provozovali jeho potomci a to až do roku 1676. Lázeň neměla dobrou pověst pro „všelijaké nemravnosti a rozpustilost“, které se tu odvíjely a také pro „lehké ženštiny“, které tu provozovaly své služby. A tak ji obec prodala zpátky vrchnosti. Hlavním důvodem k jejímu zrušení byl hlavně strach z častých epidemií, jichž se lázeň stávala semeništěm. Vrchnost záhy lázeň přestavěla na vinopalnu a koželuznu, které zpravidla pronajímala „ochranným“ židům. Prvním z nich se přes

Nábřeží s řetězovým mostem, před ním se nachází vlevo Paroubkův chudobinec a volné místo, kde bývala lázeň.

velký odpor obce stal Josef Marek. Nakonec roku 1730 prodala správa panství koželuznu s číslem popisným 13/l. jircháři Františku Prchovi. Poté v roce 1883 se stal majitelem této nemovitosti Vojtěch Knobloch, který obchodoval také s plaveným dřívím. Podstatně přestavěný dům byl v nedávné době zbořen a nyní je v těch místech parkoviště. V roce 1828 vinopalnu blíže mostu i s pozemkem získal v dražbě zdejší vážený měšťan Martin Paroubek. Staré provozy nechal srovnat se zemí a na tom místě vystavěl nynější kamenný dům čp. 12/l. Tento muž se zapsal do dějin našeho města jako štědrý mecenáš místních chudých. Pocházel sice z Kostelce nad Černými lesy, ale v Poděbradech se u svého strýce Dominika Jeheho vyučil jirchářem. Dobře se mu dařilo, ale obě jeho manželství zůstala bezdětná. A tak když v roce 1839 umíral, přál si, aby „ten dům na časy budoucí vždy za dům pro chudé neb městský špitál byl...“ a současně založil i slušnou nadaci na jeho provoz. Paroubkův chudobinec se pak na dlouho stal důležitým sociálním zařízením města, které se tu staralo až o 30 potřebných. V druhé polovině minulého století byl chudobinec zrušen a usídlilo se tu vedení Domovní správy. Nyní osud po léta opuštěného domu je zatím nedořešený.

Ničivá síla velké vody

Na Poděbradsku, kde zemědělství vždycky bylo hlavním způsobem obživy místních obyvatel, dokázalo Labe nejen prospívat, ale také hodně škodit. Dříve se rozvodňovalo i víckrát do roka a z mělkého koryta se široce rozlévalo po okolních nízkých březích. Zejména zjara, kdy v horách tály spousty sněhu, vysoký stav vody znemožňoval i ve vzdálenějších místech rolníkům obdělávat pole, i potom na vzešlých rostlinách napáchal velké škody. Nejhorší byla velká voda v době žní a senoseči, která zničila a mnohdy odnesla všechnu úrodu a nadlouho zavalila celý kraj bahnem. Z oblasti středního Polabí vždycky nejvíce škod utrpělo nejbližší okolí Poděbrad. Tady se nad mohutnými nepropustnými vrstvami opuk a slínů nacházela jen poměrně nevelké vrstva ornice, která se při větším dešti či jamím tání brzy nasýtla vodou. A protože odtok či

odpad vody byl pomalý a nedokonalý, zůstávala voda dlouho stát na rozsáhlých územích. I když od nepaměti působily povodně v kraji velké škody na úrodě i majetku obyvatel při řekách, konkrétní zprávy z Poděbrad o nich máme až z poloviny 19. století. Bylo to krátce – tři roky po dostavění prvního řetězového mostu – v březnu 1845, kdy výška hladiny Labe přesáhla 4 metry a valící se voda přelávala mostní pražce nového mostu. Tehdy musela být vozovka mostu zatěžkávaná vozy naplněnými cihlami. V následujícím roce 1846 stoupla při jamím tání voda ještě o půl metru výše až na kritický stav, který se pak stal měřítkem pro zakládání vodních staveb. Při této povodni bylo zničeno celé Záměstí a řada domků na Bělidlech, na několika místech byl protřzen násep pražské silnice a v Havířském kostelíčku stálo skoro půl metru vody. Byl zaplaven tehdy i Průhon, dnešní Riegrovo náměstí, voda sahala až ke kostelu a zcela odříznut od města zůstal i vzdálený Sanspareil. Jakmile voda stoupla o dva a půl metru nad normální stav, vždycky to znamenalo velké škody. Naopak menší povodně v jamím období byly vždy vítány, protože obohacovaly půdu úrodnými hlinitými náplavy. K největším povodním došlo v letech 1891, 1892 a 1895, kdy Labe bylo až 375 cm nad normálem a právě to přispělo k zahájení rozsáhlých regulačních prací v úseku Labe kolem Poděbrad. Po jejich ukončení ve dvacátých letech minulého století Poděbradsko už rozsáhlejší škody kvůli povodním nezaznamenalo. Pro zajímavost budiž uvedeno, že výjimku tvořil jen rok 1926, v celé Evropě mimořádně deštivý. Za jediný měsíc spadlo více vody než jindy za celý rok. V červnu, kdy bylo u nás srážek nejvíce, naplnily dlouhotrvající lijáky všechny řeky i potoky a katastrofální povodně zničily úrodu a majetek po celé zemi. Před Kolínem, kde je skalnatá úžlabina, vzniklo jedno obrovské jezero, které zasáhlo hlavně do průmyslových částí města a způsobilo obrovské hmotné škody. Na Poděbradsku se voda mohla rozlít do velké šíře, proto ničivé důsledky nebyly tak tragické, ale přesto byla 18. června 1926 zaznamenána vodní hladina o 399 cm výše, než býval normální stav.

Pohled ze zámecké věže na Kostelní předměstí při povodni v roce 1895, zcela vpravo je rybárna.